Reactienota zienswijzen ontwerp-omgevingsvisie Beesel 2050

12 oktober 2026

De ontwerp-omgevingsvisie *Beesel 2050 - Karaktervol Beesel, klaar voor morgen* lag ter inzage van donderdag 6 augustus tot en met woensdag 16 september 2026. Dit document geeft een samenvatting van de zienswijzen die zijn ingebracht ten aanzien van deze ontwerp-omgevingsvisie. Daarnaast is de reactie van de gemeente opgenomen op de ingebrachte punten en de wijze van verwerking in de omgevingsvisie.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
1	**Inwoner [Documentnummer 465405]**	
	Woningbouw: indiener bevraagt de doelgroep voor de beoogde woningbouw. Indiener kan zich niet vinden in de woningbouwambitie en verwijst hiervoor naar de vergrijzing (met verwachting voor vrijkomende woningen) en negatieve bevolkingsgroei aan de randen van Nederland.	De redenatie achter de woningbouwambities, inclusief doelgroepen om in te spelen op demografische ontwikkelingen, is voldoende uiteengezet in de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie maken we een bewuste keuze voor getrapte groei, zodat aanbod stapsgewijs kan meegroeien met veranderende inzichten of ontwikkelingen in de toekomst. Hiermee borgen we dat het aanbod voldoende aansluit bij de behoeften van inwoners en kan bijdragen aan een evenwichtige bevolkingsopbouw. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Duurzaam bouwen: indiener roept op om krachtiger in te zetten op duurzaam bouwen en daarvoor op korte termijn al te investeren in de grondstoffen van de toekomst. Hierbij benoemt indiener verschillende positieve effecten van de aanplant van meer bomen, zoals de beschikbaarheid van hout voor toekomstige woningbouw, bevordering van biodiversiteit, het tegengaan van klimaatverandering en het stimuleren van recreatie.	De omgevingsvisie zet expliciet in op klimaatadaptieve bouw als uitgangspunt voor nieuwbouw. Daarnaast wordt gewerkt aan een Beeselse vertaling van de landelijke ‘Maatlat Klimaatadaptief Bouwen’ om te borgen dat de woonomgeving ook bij een veranderend klimaat leefbaar, gezond en veilig blijft. Desondanks erkennen we dat de aandacht voor duurzame bouw niet expliciet wordt onderschreven. Daarvoor nemen we een aanvulling op in de tekst van de

		omgevingsvisie.
	Recreatie: indiener stelt dat het stimuleren van recreatie leidt tot overlast voor inwoners. Specifiek herkent indiener zich niet in de ambitie om recreatie te stimuleren in 't Brook en verzoekt deze natuur te ontzien voor bezoekers. Indiener ziet liever de ontwikkeling van diverse nieuwe natuur voor recreatie én voor woningbouw.	Waar in de omgevingsvisie gesproken wordt over 't Brook, wordt verwezen naar een groter gebied betreft dan enkel het natuurgebied Meerlebroek. In 't Brook is momenteel ook veel agrarisch gebruik te vinden. De ambitie uit de omgevingsvisie is niet gericht op het extra ontsluiten van het natuurgebied om intensiever gebruik mogelijk te maken, maar om de bestaande routes en structuren in 't Brook beter te benutten. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Klimaatverandering: indiener mist in de omgevingsvisie preventieve inzet op de klimaatcrisis door het probleem bij de bron aan te pakken. Indiener stelt dat de omgevingsvisie zonder een concreet en actueel hoofdstuk over klimaatpreventie betekenisloos is, en roept op tot politieke moed om vandaag al breed klimaatbeleid te implementeren. Indiener stelt dat dit naast een leefbare toekomst ook bijdraagt aan kostenbesparing en economische voordelen oplevert.	Het tegengaan van klimaatverandering is een mondiale opgave. De aanpak daarvan wordt vooral bepaald door internationale afspraken en nationaal beleid, en valt grotendeels buiten de directe invloedssfeer van de gemeente. Een afzonderlijk hoofdstuk over klimaatpreventie voegt daarom weinig toe aan de omgevingsvisie. Wel draagt de gemeente binnen haar eigen mogelijkheden bij aan het beperken van klimaatverandering. De omgevingsvisie zet daar stevig op in, niet in een apart hoofdstuk maar verweven met de verschillende thema's. Zo zetten we in op de energie- en warmtetransitie, duurzame mobiliteit en klimaatadaptatie. De omgevingsvisie biedt hiermee voldoende aanknopingspunten om ook op korte termijn concreet te handelen. De uitwerking volgt in onder meer het warmteprogramma, het water- en klimaatplan en bij concrete ruimtelijke ontwikkelingen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Afdronk: indiener geeft aan weinig vertrouwen hebben in bereidheid van de overheid om daadwerkelijk naar inspraak te luisteren en problemen op te willen lossen. Desondanks verklaart indiener zich bereid om de gemeente nader te adviseren over duurzaam leiderschap.	We vinden het jammer dat indiener weinig vertrouwen heeft in de bereidheid van de gemeente om naar inspraak te luisteren. Elke zienswijze is zorgvuldig afgewogen. In deze nota van beantwoording lichten we per punt toe hoe we ermee omgaan en waarom. De gemeenteraad betrekt deze nota bij de vaststelling van de omgevingsvisie. We waarderen het aanbod van indiener om mee te denken. Bij de uitwerking van de omgevingsvisie betrekken we inwoners en andere partijen. Indiener is van harte uitgenodigd daaraan bij te dragen.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
2	**Cumela Nederland [Documentnummer 465407]**	
	Ontwikkelmogelijkheden: indiener verzoekt om mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging in het buitengebied mogelijk te maken.	De omgevingsvisie biedt reeds voldoende mogelijkheden voor doorontwikkeling, uitbreiding en nieuwvestiging van agrarische bedrijven in het buitengebied. Hiervoor zijn per deelgebied (laagterras, middenterras grootschalig/kleinschalig landschap) de mogelijkheden gebiedsgericht uitgewerkt. Op basis van de randvoorwaarden die het landschap en het bodem- en watersysteem hieraan stellen, verschillen de mogelijkheden hiervoor per deelgebied. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Erkenning bestaan: indiener verzoekt om het bestaansrecht van cumelabedrijven in het buitengebied te erkennen en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	Wij onderschrijven het belang van het bestaansrecht en de waarde van cumelabedrijven in het buitengebied van de gemeente Beesel. Wij nemen kennis van deze opmerking, maar zullen het niet expliciet in de omgevingsvisie opnemen. Wij benoemen immers voor andere branches ook niet expliciet hun bestaansrecht en trekken hierin één lijn. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Bereikbaarheid voor groot materieel: indiener verzoekt om bij aanleg, verandering of onderhoud van ontsluitingswegen rekening te houden met het materieel van cumelabedrijven.	De omgevingsvisie is een langetermijnvisie voor 2050 voor de gehele leefomgeving. Bij een visie voor 2050 hoort een bepaald abstractieniveau. De concrete uitwerking volgt in andere plannen. Uw verzoek om rekening te houden met materieel van cumelabedrijven bij ontsluitingswegen nemen we mee in de uitwerking van de omgevingsvisie. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Opslagmogelijkheden: indiener verzoekt om bij bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende (buiten)opslagmogelijkheden toe te staan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	De omgevingsvisie is een langetermijnvisie voor 2050 voor de gehele leefomgeving. Bij een visie voor 2050 hoort een bepaald abstractieniveau. De concrete uitwerking volgt in andere plannen. Uw verzoek om rekening te houden met (buiten)opslagmogelijkheden van cumelabedrijven bij ontsluitingswegen nemen we mee bij concrete ruimtelijke ontwikkelingen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

	Duurzame energie: indiener verzoekt om bij bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende mogelijkheden te creëren om energie op te wekken en op te slaan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	In de omgevingsvisie is voor het deelgebied Buitengebied omschreven op welke manier er ruimte is voor duurzame energie-opwek. We erkennen dat de rol van energie-opwek en -opslag op (agrarische) bedrijven in het buitengebied onderbelicht is gebleven. We nemen hiertoe een aanvulling op in de omgevingsvisie die hier nadere voorwaarden voor opneemt.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
3	**Billy Bird Park Drakenrijk [Documentnummer 467282]**	
	Ontwikkeling nieuwe plas: indiener is positief dat recreatie nadrukkelijk als economische pijler wordt benoemd. Echter merkt de indiener op dat eerdere inbreng over een nieuwe plas ten oosten van de A73 ontbreekt. Indiener verzoekt de visie aan te vullen zodat de ontwikkeling van een recreatief waterlandschap met verblijfsrecreatie aan de oostzijde van de A73 expliciet niet wordt uitgesloten. Dit initiatief, gecombineerd met natuurcompensatie en een noodzakelijk overloopparkeerterrein voor piekdagen van Drakenrijk, kan de gemeente financieel versterken en toerisme stimuleren. Indiener vraagt de term 'bij uitzondering' te schrappen om het afwegingskader te vereenvoudigen.	Het verzoek om een nieuwe plas ten oosten van de A73 mogelijk te maken nemen we niet over. Een recreatief waterlandschap betekent een ontgronding. Die gaat in tegen het principe 'water en bodem sturend' en tegen de keuzes die we voor dit deelgebied maken. Voor grootschalige verblijfsrecreatie houdt de omgevingsvisie de deur wel op een kier: in dit deelgebied staan we bij uitzondering open voor unieke initiatieven. De term 'bij uitzondering' handhaven we bewust. Initiatieven moeten passen binnen het landschappelijk karakter, en die afweging maken we per geval. Voor overloopparkeren bij piekmomenten van Drakenrijk biedt de omgevingsvisie reeds voldoende ruimte. In het zuidelijke deel van de strook tussen Rijksweg en spoor kan dit gebied ondergeschikt en incidenteel als parkeerzone worden ingezet. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Uitbreiding Drakenrijk: indiener is positief dat er primair ruimte wordt geboden aan dagrecreatie ten noorden van de Klokweg, maar mist een bredere ontwikkelreservering voor de toekomstige groei van Drakenrijk doordat andere gebieden sterk op vergroening inzetten. Indiener verzoekt expliciet op te nemen dat bestaande recreatieve trekkers ontwikkelruimte behouden voor toekomstige initiatieven. Daarnaast wil de indiener het huidige bos intensiever	De inzet op vergroening in de omliggende gebieden gaat niet ten koste van de ontwikkelmogelijkheden van Drakenrijk. Voor de hele gemeente geldt dat we inzetten op doorontwikkeling en/of revitalisering van bestaande recreatieve clusters. Daarmee biedt de omgevingsvisie al voldoende ontwikkelruimte voor bestaande recreatieve trekkers. Het verzoek om compensatiemogelijkheden op te nemen, zodat de NNN-status

	gebruiken en vraagt daarvoor compensatiemogelijkheden op te nemen, zodat de NNN-status eraf kan.	van het bos kan vervallen, nemen we niet over. Begrenzing van en compensatie binnen het Natuurnetwerk Nederland (in Limburg: Natuurnetwerk Limburg) zijn geregeld in provinciaal beleid en provinciale regelgeving. Dit valt buiten de bevoegdheid van de gemeente. Bovendien komt compensatie alleen in beeld bij een zwaarwegend openbaar belang. Recreatieve ontwikkelingen komen daar in de regel niet voor in aanmerking. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Woningbouw richting Drakenrijk: indiener wijst op de beoogde woningbouwlocaties ten zuiden en oosten van Offenbeek, waardoor geluidgevoelige functies opschuiven richting het recreatiegebied. Dit leidt mogelijk tot belemmeringen voor toekomstige evenementen en uitbreidingsmogelijkheden. Indiener verzoekt om expliciet op te nemen dat bestaande recreatieve bedrijven beschermd worden tegen milieubelemmeringen door woningbouw, door middel van voldoende groene buffers.	De omgevingsvisie zet al in op groene dorpsranden rond de kernen. Die vormen een overgang tussen dorp en buitengebied en kunnen daarmee ook als buffer werken. Een aanvullende bepaling in de omgevingsvisie is daarom niet nodig. Voor de aangewezen zoekgebieden voor woningbouw geldt dat de afweging van voor- en nadelen van afzonderlijke woningbouwlocaties, ook in relatie tot omliggende functies zoals recreatiebedrijven, plaats zal vinden in de woningbouwstrategie. Bij de uitwerking van concrete woningbouwplannen toetsen we bovendien altijd aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, waaronder de milieuruimte van bestaande bedrijven. Ook hiervoor geldt dat aanpassing van de omgevingsvisie daarom niet nodig is.
	Bereikbaarheid en ontsluiting: indiener vraagt concrete aandacht voor de bereikbaarheid van de noordzijde van Drakenrijk via de voormalige Klokweg/Nijverheidsweg. Zonder deze ontsluiting wordt verkeer tijdens evenementen via de Bergerhofweg geleid, wat aanzienlijke overlast in woongebieden veroorzaakt. Indiener verzoekt dit aandachtspunt expliciet te betrekken bij de uitwerking van de bedrijventerreinen Roversheide en De Klok.	We begrijpen het belang van een goede bereikbaarheid van Drakenrijk tijdens evenementen. De ontsluiting van evenementen en de verkeerskundige uitwerking daarvan passen echter niet bij het detailniveau van de omgevingsvisie. Bij de uitwerking van concrete plannen voor de bedrijventerreinen Roversheide en De Klok zal hier nader naar gekeken worden. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Toekomstbestendigheid De Lommerbergen: indiener ondersteunt de ontwikkelruimte voor De Lommerbergen volledig en verzoekt expliciet te benoemen dat het behoud van dit vitale recreatieve profiel een strategisch belang voor de gemeente is, en dat de ontwikkeling van dagrecreatie in de directe omgeving (zoals Drakenrijk) complementair hieraan is en voorkomt dat het park verloedert naar permanente bewoning.	De omgevingsvisie benoemt De Lommerbergen al als recreatieonderneming die een belangrijke basis vormt voor Beesel als recreatieve bestemming. Richting 2050 bieden we ruimte voor de doorontwikkeling ervan. Drakenrijk heeft als dagrecreatieve trekker eveneens een duidelijke plek in de omgevingsvisie, onder meer met ruimte voor (door)ontwikkeling van dagrecreatie ten noorden van de Klokweg. Daarnaast zetten we in op een groene verbinding tussen De Lommerbergen en Drakenrijk. Beide trekkers zijn belangrijk voor de gemeente en staan als zodanig voldoende in de omgevingsvisie. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

	Intensieve veehouderij: indiener onderschrijft de beleidslijn in de visie dat nieuwvestiging van intensieve veehouderijen niet wordt toegestaan. Indiener verzoekt deze beleidslijn onverkort te handhaven om nieuwe milieubelastende functies en stankoverlast in de directe omgeving van de recreatievoorzieningen (mede met het oog op een te koop staand agrarisch bedrijf aan de Klokweg) te voorkomen.	Wij nemen kennis van de steun van indiener voor deze beleidslijn. Voor het kleinschalig landschap op het middenterras, waar de Klokweg en Drakenrijk liggen, biedt de omgevingsvisie alleen ruimte voor grondgebonden landbouw. Ontwikkelingen die leiden tot een grotere milieubelasting passen niet in dit deelgebied. De omgevingsvisie komt daarmee tegemoet aan de wens van indiener. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarvoor niet nodig.

Zienswijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
4	**Inwoner [Documentnummer 467146]**	
	Planhorizon tot 2050 te lang/onzeker: indiener stelt dat een periode van 5 jaar al moeilijk te overzien is. Het vastleggen van gedetailleerde ruimtelijke keuzes tot 2050 in een tijd van crises acht indiener onverstandig. Indiener benoemt als risico dat de gemeente kostbare, moeilijk terug te draaien keuzes maakt bij verkeerde uitgangspunten. Indiener verzoekt te heroverwegen of een planhorizon tot 2050 verstandig is.	De Omgevingswet verplicht de gemeente om in de omgevingsvisie vooruit te kijken naar de lange termijn. De visie legt daarbij hoofdlijnen vast en geen gedetailleerde keuzes. Het is bovendien een dynamisch instrument: we evalueren de omgevingsvisie ten minste elke vier jaar en passen haar aan als ontwikkelingen daarom vragen. Het risico dat indiener noemt, is daarmee voldoende ondervangen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Demografische ontwikkeling en aantasting dorpse karakter: indiener vraagt meer aandacht en scherpte voor de vraag wie er straks in de woningen komt te wonen. Indiener vraagt zich af wat de impact is van daadwerkelijke bevolkingsontwikkeling (sterfte/geboortecijfer, migratie) op de uiteindelijke samenstelling van de Beeselse inwoners. Volgens de indiener leidt dit er mogelijk toe dat het dorpse karakter van de gemeente Beesel wordt aangetast en vraagt dit te heroverwegen.	De omgevingsvisie gaat uit van een getrapte groei. De bestaande woningbouwlocaties die in de visie staan, zijn al eerder door de gemeenteraad vastgesteld. Het gaat dus niet om nieuwe keuzes. De verdere fasering volgt uit de woningbouwstrategie. Zo kunnen we inspelen op nieuwe inzichten, ook over de bevolkingsontwikkeling. Het behoud van het dorpse karakter is daarbij een uitgangspunt van de visie ('gezonde groei met dorpse kwaliteit'). Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Realisme over uitvoerbaarheid: indiener uit twijfels over de praktische uitvoerbaarheid van ambities in de omgevingsvisie, o.a. door wachtlijsten voor stroomaansluiting, het landelijke patroon dat woningbouwplannen achterblijven bij realisatie (stikstof, vleermuizen, CO2, capaciteitstekort, PFAS,	De gemeente herkent de uitdagingen die indiener noemt. De omgevingsvisie schetst de gewenste koers en de randvoorwaarden voor de fysieke leefomgeving. De uitvoering pakken we apart op, onder meer via programma's, deelbeleid en het omgevingsplan. Knelpunten zoals netcongestie of wet- en

	regelgeving), de complexiteit van vergunningverlening via het DSO, spanning met de natuurherstelwet, onhoudbare verkeersstromen bij verdere verstedelijking, en de nog te starten warmtetransitie die het bouwproces kan vertragen of bemoeilijken.	regelgeving wegen we daar per project mee. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
5	**ProRail [Documentnummer 467851]**	
	Spoorwegomgeving en bescherming: indiener, als beheerder van de hoofdspoorweginfrastructuur (HSWI), herkent ontwikkelingen richting het spoor en verzoekt voldoende maatregelen te treffen om het spoorwegnet en haar omgeving te beschermen. In dit kader verzoekt de indiener: - Om bij de uitwerking van de visie in omgevingsplannen de instructieregel uit art. 5.163 Bkl te respecteren: geen regels die het gebruik, de instandhouding, verbetering of vernieuwing van de spoorinfrastructuur (in beheer bij ProRail) belemmeren. - Bij nieuwe woon- en werklocaties naast het spoor: ruimte houden voor toekomstige uitbreiding van het spoornetwerk en omgevingseffecten beperken door voldoende afstand tot het spoor en een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp. - Bij vier aangeduide ontwikkelingen (stationsgebied Reuver, "juiste bedrijf op juiste plek"-gebieden, groene zones met klimaatopgaven, bebouwingslinten buitengebied) voldoende afstand tot het beperkingengebied te houden en rekening te houden met baanstabiliteit en klimaatadaptatie. - Om aandacht voor de combinatie van functies dicht op het spoor met de aanwezige goederenvervoer/basisnetroute (aandachtsgebieden externe veiligheid) en daarbij de aandachtsgebieden (onder kaartlaag externe veiligheid, Atlas Leefomgeving) in acht te nemen bij het Omgevingsplan.	We herkennen de genoemde aandachtspunten. Bij de uitwerking in het Omgevingsplan en bij concrete ontwikkelingen langs het spoor nemen we ze mee. Het gaat dan om de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), de ruimte voor toekomstige uitbreiding van het spoor, voldoende afstand tot het beperkingengebied, baanstabiliteit en klimaatadaptatie, en de aandachtsgebieden voor externe veiligheid langs de goederenroute. Waar nodig stemmen we tijdig met ProRail af. Omdat deze punten de uitvoering betreffen, is aanpassing van de omgevingsvisie niet nodig.
	Borgen goede aansluitingen met station: indiener verzoekt om de zoekgebieden voor woningbouwlocaties die op afstand liggen van het station te voorzien van goede loop-, fiets- en busverbindingen naar station Reuver.	We onderschrijven het verzoek. De omgevingsvisie borgt eerst ruimte voor lopen, fietsen en openbaar vervoer, en zet in op een betere bereikbaarheid van station Reuver. Bij de uitwerking van nieuwe woningbouwlocaties nemen we goede

		verbindingen met het station mee. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Belemmeringen voor spoorinstallaties voorkomen: indiener verzoekt om onderstations, relaiskasten en andere cruciale bovengrondse en ondergrondse infrastructuur voor de elektriciteitsvoorziening niet in te sluiten door bebouwing. Hierbij moet te allen tijde een afstand van minimaal 5 meter vanaf de gevel in acht worden genomen en moeten de installaties continu bereikbaar blijven voor onderhouds- en hulpdiensten.	Wij nemen dit verzoek mee bij de uitwerking in het omgevingsplan en bij concrete ontwikkelingen nabij het spoor. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Stationsgebied en zichtlijnen: indiener verzoekt om zichtlijnen naar de hoofdingang van het station te borgen in planontwikkelingen.	Zichtlijnen naar de hoofdingang van het station zijn een detailniveau dat niet past bij de omgevingsvisie. Door de ligging van het station in Reuver zijn zichtlijnen bovendien niet overal goed te realiseren. Bij de uitwerking van plannen in de stationsomgeving bekijken we of en waar dit mogelijk is. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Bescherming tegen effecten van spoorverkeer: indiener verzoekt de gemeente om bij de uitwerking naar omgevingsplannen aandacht te besteden aan zeven aspecten: externe veiligheid, geluid (brongegevens geluidregister spoor), trillingen, overwegveiligheid (risicoanalyse bij wijzigingen), waterpeil/stabiliteit spoorbaan (o.a. bij WKO/WADI/watergangen), windbeleving/windhinderrisico's bij hoogbouw rond het station, en schaduwwerking/EMC-risico's van zonnepanelen en zonneparken op de spoorinfrastructuur (conform ProRail-richtlijn RLN00398).	Bij de uitwerking in het Omgevingsplan en bij concrete ontwikkelingen nabij het spoor houden we rekening met de genoemde aspecten. Waar nodig stemmen we tijdig met ProRail af. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Bureau Spoorbouwmeester: indiener doet de aanbeveling om bij de uitwerking gebruik te maken van het Spoorbeeld opgesteld door Bureau Spoorbouwmeester, onafhankelijk adviesorgaan voor ontwerp/vormgeving in de spoorsector.	We nemen deze aanbeveling ter harte. Bij de uitwerking van ontwikkelingen in de spoor- en stationsomgeving betrekken we waar passend het Spoorbeeld van Bureau Spoorbouwmeester. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Contact: indiener verzoekt om vroegtijdig betrokken te worden bij de uitwerking van concrete plannen in de nabijheid van het spoor.	Uiteraard; bij de uitwerking van concrete plannen in de nabijheid van het spoor zullen we ProRail tijdig betrekken. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
6	**Inwoner [Documentnummer 468311]**	
	Concretisering en afwegingskaders: indiener onderschrijft de algemene doelen van de visie, maar stelt dat de plannen nog onvoldoende concreet zijn over hoe de ambities in de praktijk worden afgewogen. Een visie moet niet alleen het einddoel beschrijven, maar duidelijk richting geven en toetsbaar zijn wanneer grote belangen (groei, woningbouw, natuur, leefbaarheid) met elkaar dreigen te botsen.	De omgevingsvisie is een strategische langetermijnvisie op hoofdlijnen. Drie kernambities bepalen welke zaken we zwaarder laten wegen: gezonde groei met dorpse kwaliteit, recreatie in een beleefbaar en betekenisvol landschap, en lokaal en toekomstbestendig ondernemen met brede meerwaarde. Daarnaast bevat de visie een afwegingskader voor initiatieven, passend bij het abstractieniveau van een omgevingsvisie, zie pagina 61. Daarin toetsen we of een ontwikkeling bijdraagt aan de kernambities en welke impact ze heeft op de kwaliteiten van de leefomgeving. De verdere concretisering volgt bij de doorwerking in programma's, deelbeleid en concrete planontwikkelingen. Daar vindt ook de afweging tussen botsende belangen plaats. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Gezonde groei definiëren: indiener vraagt om het begrip 'gezonde groei' concreter uit te werken in de omgevingsvisie en het niet enkel het aantal te bouwen woningen aantal als maatstaf te nemen. Gezonde groei dient nadrukkelijk te worden gekoppeld aan de daadwerkelijke lokale woningbehoefte, de juiste doelgroepen, de draagkracht van de omgeving en het gelijktijdig meegroeien van noodzakelijke fysieke en maatschappelijke voorzieningen.	De omgevingsvisie gaat bij gezonde groei niet alleen uit van het aantal woningen, maar beschrijft ook de kwalitatieve kant ervan. Zo zetten we in op: ● een betere balans in de woningvoorraad, met een sterkere mix van doelgroepen, woningtypologieën en prijsklassen; ● het per kern en buurt verrijken van het lokale woningaanbod met woningtypen die nu nog ontbreken; ● betere kansen voor lokale woningzoekenden en doorstroming; ● een passend aanbod voor senioren en zorgbehoevenden in alle drie de kernen; ● een getrapte groei, zodat de gemeenschap meegroeit en het aanbod aansluit bij de behoefte; ● behoud van het voorzieningenniveau in de kernen. Dit biedt voldoende houvast om op gezonde groei te sturen. De verdere uitwerking volgt in de woningbouwstrategie en het volkshuisvestingsprogramma. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

	Behoud dorpse identiteit: indiener benadrukt dat de sterke eigenheid en het dorpse karakter van de verschillende kernen de ware kracht van Beesel vormen. Hij verzoekt het behoud van deze dorpse kwaliteit en identiteit expliciet in de visie op te nemen als toetsingscriterium voor toekomstige (bouw)ontwikkelingen.	We delen de opvatting van indiener dat het dorpse karakter van de kernen de kracht van Beesel is. Identiteit zelf als toetsingscriterium hanteren is echter niet uitvoerbaar, omdat het begrip zich niet eenduidig laat toetsen. De omgevingsvisie benoemt wel voldoende kwalitatieve criteria om dit volwaardig af te wegen. 'Gezonde groei met dorpse kwaliteit' is een van de drie kernambities. Daarnaast staat in het afwegingskader dat de kenmerken en identiteit van de gemeente bij initiatieven altijd voorop staan. Elke ontwikkeling toetsen we op haar impact op de kwaliteiten van de leefomgeving. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Volgorde woningbouw (inbreiding voor uitbreiding): indiener pleit voor het opnemen van een duidelijke 'ontwikkelingsladder' in de omgevingsvisie, die de afweging onderbouwt om tot ruimte voor woningbouw te komen. Daarbij geeft de indiener aan behoefte te hebben aan een duidelijk afwegingskader wanneer de gemeente prioriteit geeft aan (1) transformatie van bestaand bebouwd gebied, (2) inbreiding en (3) verdichting, voordat de keuze voor uitbreiding (4) aan de dorpsranden aan de orde komt.	Uit eerder uitgevoerd onderzoek (Kaders nieuwbouw gemeente Beesel, 2025) blijkt dat richting de toekomst zowel inbreiding als uitbreiding nodig is. De kaders voor woningbouwontwikkeling zijn door de gemeenteraad vastgesteld en overgenomen in de omgevingsvisie. Daarin zijn afwegingen gemaakt over onder meer inbreiding versus uitbreiding en de transformatie van bedrijfslocaties, en zijn criteria opgenomen voor volgende ontwikkellocaties. In de omgevingsvisie gaan we ervan uit dat circa 30% van de woningbouwopgave in bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd. Voor de resterende opgave zijn uitbreidingslocaties nodig. De woningbouwstrategie werkt de voorkeursvolgorde van de locaties verder uit. Wij zien geen aanleiding om deze keuzes te heroverwegen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Verkeer en bereikbaarheid: indiener verzoekt de visie zodanig aan te scherpen dat vastgelegd wordt dat nieuwe woningbouw- en ruimtelijke ontwikkelingen onder geen beding mogen leiden tot een verslechtering van de verkeersveiligheid of bereikbaarheid en hierbij te kijken naar auto's, maar nadrukkelijk ook naar fietsers, voetganger en veilige schoolroutes.	Groei van het aantal woningen leidt per definitie tot meer verkeersbewegingen. Een harde voorwaarde dat de verkeerssituatie onder geen beding mag veranderen, is daarom niet realistisch. De omgevingsvisie besteedt wel nadrukkelijk aandacht aan verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Er staat onder meer: *"Omdat de beoogde groei gepaard gaat met extra verkeersbewegingen, houden we bij de locatiekeuze voor woningbouw of voorzieningen nadrukkelijk rekening met het bewaken van de bereikbaarheid en doorstroming, goede ontsluiting, ook voor de hulpdiensten, en het minimaliseren van verkeersoverlast."* Daarnaast richten we de openbare ruimte in volgens het STOMP-principe. Voetgangers en fietsers krijgen daarbij voorrang, met extra aandacht voor veilige en toegankelijke wandel- en fietsroutes naar voorzieningen, zoals scholen. Hiermee is dit voldoende in de omgevingsvisie opgenomen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

	Voorzieningenniveau: indiener verzoekt in de omgevingsvisie concreter op te nemen of en hoe de noodzakelijke voorzieningen in de gemeente kunnen meegroeien met een toename van het aantal woningen.	Uitgangspunt van de omgevingsvisie is dat groei bijdraagt aan het draagvlak voor voorzieningen. Zo kan het bestaande voorzieningenniveau op peil blijven. De beoogde groei gaat geleidelijk, door de getrapte groeistrategie en de gefaseerde ontwikkeling van woningbouwlocaties. De gemeente houdt daarbij voortdurend in de gaten of het voorzieningenniveau nog aansluit bij de behoefte, en stuurt bij waar nodig. We vullen de visietekst hierop aan.
	Cumulatieve effecten: indiener benoemt dat de gevolgen van meerdere ontwikkelingen in één kern (bijv. rond Offenbeker Bemden II en Broeklaan) gezamenlijk zwaarder kunnen wegen dan de optelsom van afzonderlijke projecten. Indiener pleit ervoor om in de omgevingsvisie vast leggen dat de effecten van ruimtelijke ontwikkelingen/projecten niet afzonderlijk worden beoordeeld, maar cumulatief worden meegewogen.	Elke nieuwe ontwikkeling beoordelen we in de situatie zoals die op dat moment geldt. Ontwikkelingen die al gerealiseerd of vergund zijn, maken daar deel van uit en wegen dus mee. Het is niet mogelijk en niet wenselijk om in de omgevingsvisie vooraf de effecten van alle mogelijke ontwikkelingen cumulatief vast te leggen. Welke projecten doorgaan, en wanneer en in welke vorm, is daarvoor te onzeker. Wel sturen we via de getrapte groei en de fasering van woningbouwlocaties op de samenhang tussen ontwikkelingen binnen een kern. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Fasering: indiener pleit voor het opnemen van het principe van 'geregisseerde groei' waarbij fasering niet slechts als uitvoeringsinstrument dient, maar ruimte inbouwt voor tussentijdse evaluaties en bijsturing gebaseerd op actuele behoeften.	Het principe van geregisseerde groei is al opgenomen in de omgevingsvisie. Het is onderdeel van de eerste kernambitie: 'Geregisseerde groei met kwaliteit', met een getrapte groeistrategie waarin woningbouwplannen gefaseerd worden ontwikkeld. Zo groeit de gemeenschap mee en sluit het aanbod aan bij de behoefte. Ook de tussentijdse evaluatie en bijsturing zijn voldoende geregeld. De omgevingsvisie wordt via de beleidscyclus gemonitord en ten minste elke vier jaar geëvalueerd. Daarnaast bieden de woningbouwstrategie en het volkshuisvestingsprogramma ruimte om de fasering bij te sturen op basis van actuele behoeften. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Connectie met coalitieakkoord: indiener verzoekt om bij verdere uitvoering van de omgevingsvisie te bewaken dat dit gebeurt in samenhang met de doelen uit het coalitieakkoord.	Dit is al voldoende geregeld in de omgevingsvisie. We evalueren de omgevingsvisie ten minste elke vier jaar, voor het eerst in 2030. De evaluatie volgt daarmee het ritme van de gemeenteraadsverkiezingen. Zo kunnen we de doelen uit een nieuw coalitieakkoord bij elke evaluatie meewegen, en de omgevingsvisie waar nodig daarop afstemmen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Toetsbaarheid: indiener uit zijn zorgen over de omgevingsvisie als een stapeling ambities. In dit kader verzoekt hij de volgende uitgangspunten in de omgevingsvisie uit te werken in een duidelijk afwegings- en toetingskader: gezonde en geregisseerde groei; aansluiting bij de daadwerkelijke	De omgevingsvisie is een strategische langetermijnvisie op hoofdlijnen. Drie kernambities bepalen welke zaken we zwaarder laten wegen: gezonde groei met dorpse kwaliteit, recreatie in een beleefbaar en betekenisvol landschap, en lokaal en toekomstbestendig ondernemen met brede meerwaarde. Daarnaast bevat de

	woningbehoefte; behoud van dorpse kwaliteit en identiteit; transformatie en inbreiding waar mogelijk vóór uitbreiding; verkeersveiligheid en bereikbaarheid; veilige fiets- en wandelroutes; water en bodem als randvoorwaarde; bescherming van groen en landschap; voldoende voorzieningen; beoordeling van cumulatieve effecten; fasering en evaluatiemomenten; een aantoonbare afweging van de belangen van bestaande inwoners.	visie een afwegingskader voor initiatieven. Daarin toetsen we of een ontwikkeling bijdraagt aan de kernambities en welke impact ze heeft op de kwaliteiten van de leefomgeving. De uitgangspunten die indiener noemt, komen in de omgevingsvisie al aan bod; zie ook de beantwoording van de voorgaande punten. De verdere concretisering en toetsing volgen bij de doorwerking in programma's, deelbeleid en concrete planontwikkelingen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig..

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
7	**Agramatic namens Geraedts [Documentnummer Document nummer 468621]**	
	Ontwikkelingsmogelijkheden bestaande veehouderij: indiener (exploitant van een bestaand pluimveebedrijf op het Laagterras) verzet zich tegen het uitgangspunt dat bij verduurzaming in het Laagterras sprake moet zijn van 'hetzelfde of een lager aantal dieren'. Indiener acht dit criterium veel te eenzijdig en onredelijk beperkend, aangezien dure innovatieve technieken voor emissiereductie en dierenwelzijn soms een beperkte diergroei vereisen om economisch rendabel te zijn. Hij verzoekt de nadruk uitsluitend te verleggen naar de daadwerkelijke feitelijke milieueffecten op de omgeving, ongeacht het exacte aantal dieren, om zo de ontwikkelingsmogelijkheden tot 2050 in stand te houden.	We begrijpen dat verduurzaming vaak grote investeringen vraagt en dat een beperkte groei van het bedrijf dan soms nodig is om die investering rond te krijgen. We zijn daarom bereid de formulering aan te passen. Het aantal dieren mag toenemen, op voorwaarde dat de ontwikkeling aantoonbaar milieuwinst oplevert voor de omgeving. Daarmee volgen we de landelijke lijn. Bij een initiatief kijken we dus naar de feitelijke effecten van de ontwikkeling op de omgeving, en niet alleen naar het aantal dieren. Hierop wordt de omgevingsvisie aangepast.
	Bebouwingslint en transformatie naar wonen: indiener merkt op dat zijn bedrijf tevens deels gelegen is in de aanduiding 'Bebouwingslinten in buitengebied: transformatie naar wonen mogelijk'. Indiener waarschuwt ernstig dat de toevoeging van nieuwe, milieugevoelige woonfuncties op deze voormalig agrarische bestemmingen een inperkende werking zal hebben op zijn wettelijke milieuruimte (zoals geur en fijnstof). Indiener eist de absolute garantie in de omgevingsvisie dat deze transformatie naar woningen nooit mag leiden tot belemmering, inkrimping of stagnatie van de bestaande	De omgevingsvisie houdt al rekening met de belangen van bestaande agrarische bedrijven. Bij nieuwe invullingen voor vrijkomende agrarische bebouwing streven we *"altijd naar een goed evenwicht tussen de nieuwe functies, bestaande agrarische bedrijvigheid in de omgeving, de (fysieke) veiligheid, het landschap en de draagkracht van het bodem- en watersysteem"*. Dat geldt ook voor transformatie naar wonen in de bebouwingslinten, zoals onder punt G van de gebiedsspecifieke keuzes voor het buitengebied is aangegeven. De aanduiding op de visiekaart betekent dus niet dat transformatie op elke plek

	vergunde rechten en bedrijfsontwikkeling van het aanpalende pluimveebedrijf.	mogelijk is. Bij een concreet initiatief wordt afgewogen of een nieuwe woonfunctie goed samengaat met omliggende agrarische bedrijven, binnen de bestaande rechten. Een absolute garantie kan de omgevingsvisie niet geven, omdat die als visie op hoofdlijnen geen afwegingen per locatie vooraf vastlegt. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

Zienswijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
8	**LLTB [Documentnummer 468615]**	
	Volwaardige erkenning en ontwikkelruimte in hele visie: indiener waardeert de erkenning van de sector, maar verzoekt nadrukkelijk om de agrarische sector niet alleen te benoemen als landschappelijke of cultuurhistorische drager, maar als een zelfstandige economische functie met reële ontwikkelingsbehoeften. De visie moet duidelijk borgen dat niet alleen extensieve grondgebonden bedrijven in het oosten, maar nadrukkelijk ook intensieve en niet-grondgebonden sectoren en de glastuinbouw in overige gebieden volwaardige ontwikkel- en innovatieruimte (en locatieduidelijkheid) behouden.	We waarderen de reactie van indiener. De omgevingsvisie erkent de agrarische sector al als zelfstandige economische functie. De sector is onderdeel van kernambitie 3: een sterke lokale economie met voldoende ruimte voor het mkb, uitdrukkelijk ook in de agrarische sector. Voor de verschillende economische sectoren hanteren we één lijn. Bestaande bedrijven krijgen ontwikkelruimte binnen de randvoorwaarden die per deelgebied gelden. De visie noemt daarbij verbreding, innovatie en experimenten om het bedrijfsmodel te verduurzamen, en denkt mee bij verplaatsing binnen de gemeente. Daar houden we aan vast. Voor nieuwvestiging van intensieve veehouderijen en glastuinbouw is in de gemeente geen plaats; ook dat blijft ongewijzigd. De omgevingsvisie wordt hier niet op aangepast.
	Concretisering vage begrippen: indiener verzoekt begrippen als "passend", "duurzaam", "terughoudend", "significante ontwikkelwens", "grootschaligheid" en "binnen de randvoorwaarden van water, bodem en landschap" te concretiseren, en bij beoordelingen te sturen op doelen/feitelijke effecten in plaats van op vorm, omvang of aantal dieren.	De omgevingsvisie is een langetermijnvisie op hoofdlijnen. Daarom zijn begrippen als "passend", "duurzaam" en "terughoudend" bewust niet in detail ingevuld. De visie zegt dit ook zelf: *"De ambities en doelen in de omgevingsvisie zijn op een hoog abstractieniveau geformuleerd"* en worden nader uitgewerkt in deelbeleid en programma's. In het Omgevingsplan worden ze vertaald naar concrete regels. Daar krijgen deze begrippen hun precieze invulling. Het verzoek om bij beoordelingen te sturen op feitelijke effecten in plaats van op het aantal dieren, beantwoorden we bij het zienswijzepunt over dieraantallen en extensivering. Daar passen we de formulering aan. Voor het overige wordt de omgevingsvisie niet aangepast.

	Inzichtelijk maken van gevolgen per zoekgebied/locatie: indiener verzoekt om bij alle genoemde locatiekeuzes de status nader te duiden (zijn het richtinggevende verkenningen of concrete beleidsvoornemens?). Daarnaast verzoekt de indiener bij alle genoemde ruimtelijke ontwikkelingen vooraf inzichtelijk te maken welke agrarische bedrijven aanwezig zijn en welke gevolgen (geur, stof, spuitzones, verkeer, bereikbaarheid) optreden, zodat bedrijven niet feitelijk op slot komen.	Voor woningbouw geeft de visie de status al aan: er is onderscheid tussen de woningbouwlocaties die al gepland en vastgesteld zijn door de gemeenteraad en zoeklocaties voor de opgave daarna. Ook de andere ruimteclaims zijn richtinggevend en nog geen concrete beleidsvoornemens. Zo staat bij de zoeklocaties voor bedrijfsverplaatsing dat we *"mogelijkheden verkennen"*. Wordt een ontwikkeling concreet, dan brengen we bij de uitwerking de effecten op de huidige functies in de omgeving in beeld, zoals op agrarische bedrijven. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Afstemming landbouwgebied POVI: indiener verzoekt de landbouwfunctie op de visiekaart af te stemmen op het provinciaal aangewezen primair landbouwgebied (POVI).	Het klopt dat de visiekaart niet overal overeenkomt met het primair landbouwgebied uit de POVI. Dat is het gevolg van een eigen, lokale afweging. Primair landbouwgebied betekent ook niet dat er alleen ruimte is voor agrarische activiteiten. Volgens de POVI is landbouw daar *"de dominante functie"*, met *"beperkt ruimte"* voor nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Water en bodem sturend: indiener onderschrijft dit nationale principe, maar benadrukt dat dit niet automatisch mag leiden tot een functiewijziging van landbouwgrond, structurele vernatting of beperking van bestaande bedrijfsvoering. Indiener verzoekt nadere nuancering en stelt voor de volgende tekstpassage op te nemen: “Toepassing van het principe water en bodem sturend leidt niet automatisch tot functieverandering van landbouwgrond. Bestaand agrarisch gebruik wordt gerespecteerd en maatregelen worden getoetst op bedrijfscontinuïteit, ontwikkelruimte en effecten op het agrarische watersysteem.”	Wij nemen de voorgestelde tekstpassage niet over. Het principe 'water en bodem sturend' is een uitgangspunt dat we integraal afwegen met andere functies en belangen. Het agrarisch belang, waaronder bedrijfscontinuïteit en ontwikkelruimte, maakt daar onderdeel van uit.
	Bereikbaarheid landbouwbedrijven: indiener vraagt de gemeente om bij de aanleg van groene dorpsranden en wandel- en fietsverbindingen rekening te houden met landbouwverkeer zodat agrarische bedrijven bereikbaar blijven en bestaande landbouwroutes kunnen worden behouden. Indiener stelt dat nieuwe recreatieve verbindingen niet mogen leiden tot verkeersonveilige situaties of tot nieuwe beperkingen van de agrarische bedrijfsvoering.	Wij nemen dit verzoek niet over in de omgevingsvisie. De inrichting van groene dorpsranden en wandel- en fietsverbindingen gaat over een detailniveau dat niet past bij de omgevingsvisie. Bij de uitwerking van concrete plannen wegen we alle belangen integraal af. Daartoe horen ook verkeersveiligheid en de bereikbaarheid van agrarische bedrijven. Een aparte bepaling die één belang vooraf zwaarder laat wegen, past niet bij die integrale afweging. De omgevingsvisie merkt bovendien op dat er in de dorpsranden op dit moment weinig conflict optreedt met het huidige agrarisch gebruik.

	Brede bijdrage: indiener onderstreept de inzet op vergroening, wateropvang en het tegengaan van hittestress en benadrukt dat agrariërs hieraan bijdragen en stelt de volgende tekstpassage voor: “De gemeente erkent de bijdrage van goed bodembeheer, grasland en agrarisch ondernemerschap aan waterberging, infiltratie en klimaatadaptatie als onderdeel van een robuust bodem- en watersysteem.”	Wij onderschrijven dat agrariërs met goed bodembeheer een belangrijke bijdrage leveren aan een robuust bodem- en watersysteem en aan klimaatadaptatie. We nemen de voorgestelde tekstpassage op in de omgevingsvisie.
	Recreatie en landbouw: indiener verzoekt iedere recreatieve ontwikkeling te toetsen op verenigbaarheid met agrarisch gebruik en verantwoordelijkheden voor beheer/toezicht/schade vast te leggen.	Wij nemen dit verzoek niet over in de omgevingsvisie. Niet iedere recreatieve ontwikkeling heeft een beperkend effect op het agrarisch gebruik in de omgeving. Een generieke toets voor elke recreatieve ontwikkeling is daarom niet nodig. Wordt een ontwikkeling concreet, dan brengen we bij de uitwerking de effecten op de bestaande functies in beeld, waaronder het agrarisch gebruik. We wegen die belangen dan integraal af. Afspraken over beheer, toezicht en schade horen bij de uitwerking van concrete projecten en niet in de omgevingsvisie.
	Multifunctionele landbouw en brede meerwaarde: indiener onderschrijft de kansen van multifunctionele landbouw en verzoekt de gemeente deze mogelijkheden expliciet in de omgevingsvisie te benoemen. Naast kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw gaat het dan om verwerking en verkoop van eigen producten, korte ketens, recreatie, energieproductie en -opslag, agrarisch natuurbeheer en andere vormen van innovatie. Het uitgangspunt moet niet "het een of het ander" zijn, maar "en-en": een combinatie van functies waar dat ruimtelijk en bedrijfsmatig passend is.	We onderschrijven de kansen die multifunctionele landbouw biedt voor het agrarisch bedrijf en voor het buitengebied, en nemen hiervoor een aanvulling op in de omgevingsvisie. Naast kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw gaat het dan om verwerking en verkoop van eigen producten, korte ketens, recreatie, agrarisch natuurbeheer en andere vormen van innovatie. We gaan daarbij uit van "en-en": een combinatie van functies is mogelijk. Daarbij hanteren we als kaders dat de nevenactiviteit ten dienste staat van het agrarisch bedrijf, landschappelijk is ingepast en bedrijfseconomisch ondergeschikt blijft aan de agrarische hoofdfunctie. Voor energieproductie en -opslag verwijzen we naar de beantwoording over energie.
	Nadere aanvulling energie opnemen: indiener ondersteunt de inzet op energiebesparing en opwek maar ziet de rol van de land- en tuinbouw hierin als onderbelicht. Indiener doet het voorstel de volgende passage op te nemen: “Wij dragen bij aan de energietransitie via energiebesparing en zon op dak als primaire strategie. Daarnaast bieden wij, waar ruimtelijk en milieukundig passend, ruimte aan opslag, conversie en uitwisseling van energie, lokale energyhubs en de productie en benutting van duurzame energiedragers en warmte. We verbinden daarbij agrarische bedrijven, werklocaties en kernen en sturen op doelgerichte clustering, landschappelijke kwaliteit, lokaal gebruik en lokale meerwaarde.”	We onderschrijven dat agrarische bedrijven kunnen bijdragen aan de energietransitie en gaan mee in de lijn van indiener. Energiebesparing en zon op dak blijven de eerste stap. Daarnaast bieden we agrarische bedrijven ruimte voor opslag, conversie en uitwisseling van energie, en voor de productie en benutting van duurzame energiedragers en warmte. Daarbij gelden drie voorwaarden: de activiteit staat ten dienste van het eigen agrarisch bedrijf, is landschappelijk ingepast en blijft bedrijfseconomisch ondergeschikt. Energieactiviteiten die uitgroeien tot een zelfstandige hoofdfunctie, of die grootschalig of industrieel van aard zijn, horen in beginsel niet op het agrarisch bouwvlak. De passage van indiener nemen we in aangepaste vorm op.

	Ketenverlenging nader duiden: indiener stelt dat de huidige formulering, dat voor ketenverlenging van agrarische productie geen ruimte is in het buitengebied, te algemeen is geformuleerd en stelt de volgende aanpassing voor: “Grootschalige, niet-locatiegebonden industriële verwerking hoort in beginsel op een bedrijventerrein. Voor kleinschalige of gebiedsgebonden verwerking van eigen en lokale agrarische producten en reststromen, energieproductie, opslag, conversie en biobased toepassingen kan op of nabij het agrarisch bouwvlak ruimte worden geboden, indien aard en omvang passend zijn en de omgevingskwaliteit aantoonbaar is geborgd.”	De omgevingsvisie wil met ketenverlenging vooral grootschalige, industriële verwerking in het buitengebied voorkomen. Kleinschalige verwerking die bij het agrarisch bedrijf hoort, is niet uitgesloten. Om dat duidelijker te maken passen we de definitie van ketenverlenging aan. Activiteiten die ten dienste staan van het eigen agrarisch bedrijf, landschappelijk zijn ingepast en bedrijfseconomisch ondergeschikt blijven, vallen niet onder ketenverlenging. Verwerking van producten van derden en grootschalige of industriële activiteiten blijven wel onder ketenverlenging vallen en horen in beginsel op een bedrijventerrein. We nemen het tekstvoorstel van indiener daarom niet letterlijk over, maar voegen wel een nadere nuancering toe in de tekst.
	Dieraantallen en extensivering: indiener beschouwt de uitspraak in de omgevingsvisie dat investeren en verduurzamen alleen mag bij een 'gelijk of lager aantal dieren' als te absoluut. Duurzaamheidsinvesteringen vergen vaak veel kapitaal waarbij marginale bedrijfsgroei onvermijdelijk is. De indiener verzoekt daarom in de omgevingsvisie uit te gaan van maatwerk en van de feitelijke effecten van de ontwikkeling van een bedrijf.	We begrijpen dat verduurzaming vaak grote investeringen vraagt en dat een beperkte groei van het bedrijf dan soms nodig is om die investering rond te krijgen. We zijn daarom bereid de formulering aan te passen. Het aantal dieren mag toenemen, op voorwaarde dat de ontwikkeling aantoonbaar milieuwinst oplevert voor de omgeving. Daarmee volgen we de landelijke lijn. Bij een initiatief kijken we dus naar de feitelijke effecten van de ontwikkeling op de omgeving, en niet alleen naar het aantal dieren. Hierop zal de omgevingsvisie worden aangepast.
	Glastuinbouw: indiener vraagt om de glastuinbouwlocaties herkenbaar op de visiekaart te zetten en de gevestigde glastuinbouwbedrijven ruimte te geven voor innovatie en doorontwikkeling.	We nemen de bestaande glastuinbouwlocaties herkenbaar op de visiekaart op. Bij een ontwikkelbehoefte van een reeds gevestigde glastuinbouwer gaan we als gemeente graag vroegtijdig in gesprek met de ondernemer om de wensen en mogelijkheden te bespreken. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Vrijkomende agrarische bebouwing: indiener verzoekt bij iedere VAB-transformatie de reële toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven te betrekken bij de afweging.	De omgevingsvisie houdt hier al voldoende rekening mee. In de ontwikkelruimte die de visie schetst voor nieuwe functies in vrijkomende agrarische bebouwing, zijn de belangen van omliggende agrarische bedrijven al meegenomen. Bij elke VAB-transformatie wordt dus afgewogen of de nieuwe functie de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven beperkt, binnen de bestaande rechten. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Teeltondersteunende voorzieningen: indiener maakt bezwaar tegen de uitsluiting van teeltondersteunende voorzieningen (hagelnetten, tunnels, regenkappen) binnen het Laagterras en Middenterras. Deze voorzieningen zijn	De omgevingsvisie sluit teeltondersteunende voorzieningen op het Laagterras en het Middenterras niet volledig uit. De visie is wel terughoudend, vanwege de landschappelijke waarden van deze gebieden. Bij een concreet initiatief gaan we

	volgens de indiener onontbeerlijk om te kunnen anticiperen op extreem weer en voor de teelt van gewassen. De indiener verzoekt de gemeente om hiervoor met maatwerkvoorwaarden (zoals stipte seizoensgebondenheid of inpassing) alsnog welwillend ruimte te scheppen.	graag met de ondernemer in gesprek over mogelijke maatwerkoplossingen, bijvoorbeeld met afspraken over seizoensgebonden gebruik of landschappelijke inpassing. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Gevolgen ontwikkelen werklocaties: indiener verzoekt eerst te onderzoeken of bestaande bedrijventerreinen intensiever benut kunnen worden of welke alternatieven voor handen zijn voordat agrarische grond wordt ingezet voor verplaatsing. Daarnaast verzoekt de indiener bij verplaatsingslocaties duidelijk te maken welke gevolgen dit heeft voor landbouwgrond en grondeigenaren tijdig te betrekken en te compenseren.	Het zoekgebied voor werklocaties tussen het spoor en de rijksweg was al opgenomen in de vorige structuurvisie. De ontwerp-omgevingsvisie brengt voor die locatie geen nieuwe beperkingen mee ten opzichte van die structuurvisie. Zoals al in de omgevingsvisie staat, is het uitgangspunt dat we eerst de bestaande bedrijventerreinen invullen. Als er concrete plannen komen voor een verplaatsingslocatie, betrekken we grondeigenaren en agrarische gebruikers daar tijdig bij. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Groen-blauwe structuren en natuur: indiener verzoekt in de omgevingsvisie vast te leggen dat functieverandering van landbouwgrond naar natuur alleen op vrijwillige basis plaatsvindt, en bij afwaardering/omzetting rekening te houden met waardedaling van omliggende percelen en volledige compensatie.	De omgevingsvisie beschrijft de gewenste ontwikkeling van de groen-blauwe structuren en de natuur op hoofdlijnen. Hoe deze ambities worden uitgevoerd, maakt geen deel uit van de omgevingsvisie. Dat wordt later uitgewerkt, bijvoorbeeld in een programma of in het Omgevingsplan. De omgevingsvisie verandert zelf niets aan de functie van gronden en is niet bindend voor grondeigenaren. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Samenwerking en participatie: indiener verzoekt de agrarische sector structureel te betrekken bij gebiedsprocessen, monitoring/evaluatie en uitvoeringsinstrumenten (woningbouwstrategie, verplaatsingsstrategie, kwaliteitsmenu e.d.).	We onderschrijven het belang van een goede samenwerking met de agrarische sector. De omgevingsvisie besteedt hier al op meerdere plekken aandacht aan: ● Bij kernambitie 3 kiezen we voor *"lokale agrariërs binden via een meedenkende houding, met een gezond verdienmodel dat past bij de landschappelijke kwaliteiten van Beesel"*. ● Bij de keuzes voor het hele buitengebied staat dat de gemeente zich opstelt als samenwerkingspartner: *"Vanuit verschillende samenwerkingsverbanden en in diverse programma's en projecten gaan we samen met ondernemers, inwoners, grondeigenaren, belangenorganisaties, ketenpartners en mede-overheden aan de slag met een toekomstbestendig buitengebied."* Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Aandacht internationale werknemers: indiener verzoekt de gemeente bij de verdere uitwerking van wonen en economie ook aandacht te besteden aan passende huisvesting, integratie, bereikbaarheid en de mogelijkheid van huisvesting bij of nabij bedrijven wanneer dat ruimtelijk passend is.	We begrijpen het belang van goede huisvesting voor internationale werknemers. In de gemeente Beesel is dit gezien de omvang en schaal van de agrarische bedrijven echter geen grote opgave. Daarom werkt de omgevingsvisie dit onderwerp niet nader uit. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

	Aandacht veiligheid en ondermijning buitengebied: indiener verzoekt in de omgevingsvisie expliciete aandacht op te nemen voor ondermijning, criminaliteit en sociale veiligheid aandacht, zeker in het kader van vrijkomende agrarische bebouwing.	We delen de zorg van indiener. Leegstaande agrarische gebouwen in het buitengebied lopen een verhoogd risico op ondermijnende en criminele activiteiten. Die kunnen de sociale veiligheid in het buitengebied aantasten. We gaan daarom mee in het verzoek en nemen dit expliciet op bij de keuzes over vrijkomende agrarische bebouwing.
	Energieverkenning: indiener vraagt om in de omgevingsvisie een gebiedsgerichte energieverkenning op te nemen in samenwerking met agrarische ondernemers, lokale bedrijven, inwoners, energiecoöperaties, de netbeheerder, de provincie en de LLTB. Per deelgebied kunnen dan vraag, opwek, opslag, warmte, gasinfrastructuur, netcongestie, ruimtelijke randvoorwaarden en kansrijke pilots in beeld worden gebracht.	Voor het buitengebied staat in de omgevingsvisie beschreven op welke manier er ruimte is voor duurzame energieopwek. Een gebiedsgerichte energieverkenning past niet bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie. De onderwerpen die indiener noemt, zoals warmte, opwek en netcapaciteit, komen aan bod in de Regionale Energiestrategie. Samenwerking is bij dit soort thema's altijd ons vertrekpunt. Dat staat ook in de kernambities. Waar de agrarische sector bij de uitwerking van deze thema's betrokken is, trekken we dan ook samen met de sector op. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Monitoring concretiseren: indiener verzoekt om het opnemen van concrete indicatoren t.b.v. de periodieke evaluatie. Hierbij stelt de indiener in ieder geval indicatoren voor die inzicht geven in de positie van de landbouw (o.a. beschikbaarheid landbouwgrond, aantal agrarische bedrijven, bedrijfsontwikkeling, vergunningverlening, verkeersveiligheid landbouwverkeer, gevolgen van nieuwe gevoelige functies en aantal bedrijfsbeëindigingen of -verplaatsingen), maar ook op het gebied van water- en natuur en energie. Indiener vraagt om betrokken te worden bij het opstellen van deze indicatoren.	Concrete indicatoren passen niet bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie. De visie zegt daarover: "De ambities en doelen in de omgevingsvisie zijn op een hoog abstractieniveau geformuleerd." Die doelen werken we nader uit in deelbeleid en programma's, en "doelstellingen worden zoveel mogelijk vertaald naar concrete beleidsindicatoren". Via dat deelbeleid en die programma's monitoren we of de doelen worden gehaald. Daar horen indicatoren zoals indiener voorstelt ook thuis. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

Zienswijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
9	**Inwoner [Documentnummer 468666]**	
	Waterveiligheid: indiener bekritiseert het feit dat het elementaire thema waterveiligheid nagenoeg ontbreekt in de omgevingsvisie. In de visie wordt onterecht gesteld dat in de kenschets van het Laagterras de veiligheid geborgd is, terwijl het buitendijkse karakter van kernen zoals Rijkel aantoont	De zinsnede over waterveiligheid staat in de kenschets van het laagterras. Daar staat dat de dijk bij de kern Beesel in 2022 is versterkt en aan de huidige normen voldoet. Indiener heeft gelijk dat die tekst ten onrechte de indruk wekt dat de waterveiligheid in het hele laagterras geborgd is. Rijkel ligt in buitendijks gebied

	dat bewoners daar reeds onbeschermd zijn. Gezien de voorspelbare klimaatdreiging tot 2050 eist de indiener dat de visie veel meer ruimte inruimt om aan te geven hoe de gemeente zich concreet en onafgebroken inspant om een gegarandeerde waterveiligheid voor alle Beeselse inwoners te realiseren.	en wordt niet door deze dijk beschermd. We passen de tekst van de kenschets hierop aan. Voor waterveiligheid volgen we het landelijk beleid. De verantwoordelijkheid voor de hoogwaterbescherming langs de Maas ligt bij het Rijk, de provincie en het waterschap. Een aparte gemeentelijke uitwerking nemen we daarom niet op.
	Landbouw en natuur als drager: indiener heeft inhoudelijke bedenkingen bij de nadruk op de landbouw als drager van de kwaliteit van het buitengebied, mede in het licht van de enorme transitie en economische onzekerheden in de sector en het sterk toenemende belang van robuuste natuur. Indiener adviseert om de tekst aan te passen door expliciet uit te spreken dat de agrarische activiteiten samen met de natuur, in harmonie en goede balans, de daadwerkelijke kwalitatieve dragers van het buitengebied vormen.	We gaan mee in het voorstel van indiener. Landbouw en natuur bepalen samen de kwaliteit van het Beeselse buitengebied. We passen de tekst hierop aan.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
10	**Van Buiten BV namens Maatschap Bongers-Colbers [Documentnummer 469057]**	
	Risico's voor agrarische ondernemers.: indiener (exploitant van een varkenshouderij in Rijkel) waarschuwt dat de in de visie toegekende focus op natuur- en recreatiewaarden in het Laagterras een negatief effect heeft op de agrarische bedrijfsvoering. Indiener vreest dat toekomstige omgevingsplannen zullen leiden tot belemmerende randvoorwaarden en klachten over agrarische geur of geluid. Bovendien leidt een toename in recreatie op deze smalle wegen tot levensgevaarlijke knelpunten met intensief en zwaar landbouwverkeer. Daarnaast benoemt de indiener dat de voorgenomen beleidslijn dat in het Laagterras bestaande veehouderijen alleen mogen verduurzamen als het aantal dieren hetzelfde blijft of afneemt en als de milieubelasting niet vergroot, als een rem op bedrijfsontwikkeling die rechtsonzekerheid en inkomstenderving voor ondernemers tot gevolg heeft.	De omgevingsvisie zet in het laagterras in op het behouden van natuur- en landschapswaarden en op het versterken van recreatie. Dat betekent niet dat er geen ruimte meer is voor bestaande agrarische bedrijven. Bij nieuwe functies houdt de visie rekening met de bestaande agrarische bedrijvigheid. Bij vrijkomende agrarische bebouwing streven we altijd naar een goed evenwicht tussen nieuwe functies en bestaande agrarische bedrijven in de omgeving. Een recreatieve functie kan alleen als er *"geen conflict optreedt met bestaande (agrarische) functies"*. Wordt een ontwikkeling concreet, dan brengen we bij de uitwerking de effecten op de omliggende functies in beeld, zoals geur, geluid en verkeerssituatie. Dit leidt niet tot een aanpassing in de omgevingsvisie. Het verzoek over het aantal dieren komt overeen met andere zienswijzen. We passen de formulering in de visie aan. Het aantal dieren mag toenemen, op voorwaarde dat de ontwikkeling aantoonbaar milieuwinst oplevert voor de

		omgeving. Daarmee volgen we de landelijke lijn. Bij een initiatief kijken we naar de feitelijke effecten van de ontwikkeling op de omgeving, en niet alleen naar het aantal dieren.
	Niet-grondgebonden landbouw: indiener waarschuwt dat de sterke focus van de gemeente op grondgebonden landbouw en het grootschalige oostelijke landschap het beeld oproept dat niet-grondgebonden en intensieve bedrijven in Beesel op termijn geen bestaansrecht meer hebben. Er wordt verzocht om ook voor deze sectoren de ruimte voor innovatie, verduurzaming én economisch perspectief te garanderen en eigendommen te respecteren.	De omgevingsvisie ontneemt niet-grondgebonden en intensieve bedrijven hun bestaansrecht niet. Voor nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is in de gemeente geen plaats, maar voor bestaande bedrijven biedt de visie in alle deelgebieden van het buitengebied ruimte voor doorontwikkeling en verduurzaming. Op het laagterras en in het kleinschalige landschap van het middenterras gaat het om doorontwikkeling ten behoeve van verduurzaming. In het grootschalige landschap van het middenterras is daarnaast ruimte voor schaalvergroting en voor verplaatsing van bestaande veehouderijen. Naar aanleiding van andere zienswijzen passen we bovendien de voorwaarde over het aantal dieren aan. Het aantal dieren mag toenemen, op voorwaarde dat de ontwikkeling aantoonbaar milieuwinst oplevert voor de omgeving. Daarmee krijgen ook deze bedrijven meer ruimte voor innovatie en verduurzaming. Een garantie voor economisch perspectief kan de omgevingsvisie niet geven. De omgevingsvisie is ook niet bindend voor inwoners en ondernemers, en verandert zelf niets aan eigendommen of vergunde rechten.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
11	**Stichting Buitengoed Heidenheim [Documentnummer 469013]**	
	Energietransitie: indiener verzoekt de gemeente om nadrukkelijk aandacht te besteden aan lokale energiemixen en slimme koppelingen tussen vraag en aanbod. Daarbij kan bijvoorbeeld worden onderzocht of de warmtebehoefte van vakantiepark De Lommerbergen kan worden gekoppeld aan nabijgelegen bedrijven met een koelbehoefte of beschikbare restwarmte, zoals Frumarco.	We onderschrijven het belang van lokale energiemixen en van slimme koppelingen onder meer voor de uitwisseling van warmte. We passen de tekst van de omgevingsvisie bij de werklocaties hierop aan. Het concreet onderzoeken van zulke koppelingen past niet bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie. Dat hoort thuis in de uitwerking. Samenwerking met ondernemers is daarbij ons vertrekpunt.

		Voor het voorbeeld van Frumarco geldt dat deze is gelegen op bedrijventerrein Maasveld, waarvoor in de omgevingsvisie een transformatie voorzien is. Hier zien we een toekomstige uitwisseling van energie/warmte niet voor ons.
	Stiltegebied Meerlebroek: indiener vraagt aandacht voor medegebruik in het stiltegebied voor z.g. stilterecreatie.	Recreatie is een belangrijke economische pijler van de gemeente. In de kernambities kiezen we voor een breed recreatief aanbod *"dat rustzoekers en actieve recreanten aanspreekt"*. Stilterecreatie in het Meerlebroek, zoals wandelen en natuurbeleving, past goed binnen die ambitie. Voorwaarde is dat het medegebruik past binnen het landschappelijk karakter en voldoet aan de provinciale regels over het toegestane geluidsniveau in het stiltegebied. Daarmee is de bescherming van het stiltegebied geborgd. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Camping Petrushoeve: indiener verzoekt de mogelijkheid tot uitbreiding of intensivering van camping Petrushoeve uit de omgevingsvisie te verwijderen, dan wel daaraan duidelijke en toetsbare voorwaarden te verbinden ter bescherming van het stiltegebied.	We gaan niet mee in het verzoek van indiener. Recreatie is een belangrijke economische pijler van de gemeente. In de kernambities kiezen we voor *"instandhouding en opwaardering van bestaande dag- en verblijfsrecreatie"*. Daarom bieden we de bestaande recreatieve clusters ruimte om zich door te ontwikkelen. Voorwaarde is dat dit *"past binnen het landschappelijk karakter"*. Daarnaast gelden in het stiltegebied provinciale regels over het toegestane geluidsniveau. Ook een uitbreiding van de camping moet aan die regels voldoen. De bescherming van het stiltegebied is daarmee al geborgd. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Ontwikkelingsmogelijkheden campings (gelijkheidsbeginsel): indiener verzoekt de ontwikkelingsmogelijkheden van camping Petrushoeve en camping Het Eyveld en andere recreatieve voorzieningen opnieuw en aan de hand van objectieve, kenbare en consistent toegepaste criteria te beoordelen. Indiener verzoekt het verschil in behandeling van beide locaties uitdrukkelijk en deugdelijk te motiveren.	Er is geen sprake van ongelijke behandeling. De omgevingsvisie biedt alle bestaande recreatieve voorzieningen ruimte om zich door te ontwikkelen, onder dezelfde voorwaarden. Dat geldt dus ook voor camping Het Eyveld. Dat alleen camping Petrushoeve op de visiekaart staat, komt doordat recreatieve voorzieningen daar vanaf een bepaalde omvang worden aangeduid. Die werkwijze houden we aan. De aanduiding op de kaart geeft geen extra ontwikkelingsrechten ten opzichte van voorzieningen die niet op de kaart staan. Concrete criteria voor de uitvoering en toetsing van initiatieven vallen buiten de reikwijdte van de omgevingsvisie. Die krijgen hun invulling in het omgevingsplan en bij de beoordeling van concrete initiatieven. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

	Hotelvisie: indiener verzoekt de op 24 juni 2025 vastgestelde Hotelvisie herkenbaar in de Omgevingsvisie Beesel 2050 te verwerken.	Recreatie is een van de drie kernambities van de gemeente. In die ambitie kiezen we voor een toename van zowel dag- als verblijfsrecreanten en voor ruimte voor nieuwe, hoogwaardige initiatieven. Een nieuw hotel past daar goed bij. We maken de Hotelvisie herkenbaar in de omgevingsvisie door een passage op te nemen bij de recreatieve kernambitie. Als gemeente hebben we een positieve grondhouding tegenover de vestiging van een nieuw hotel dat voldoet aan de voorwaarden uit de Hotelvisie.

Zienswijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
12	**Kernoverleg Beesel [Documentnummer 468986]**	
	Karakter van de kern: indiener verzoekt dat de algemene karakteristieken van de kern Beesel altijd worden meegewogen bij verdere uitwerking en te maken ruimtelijk-fysieke keuzes.	Dat doen we. De omgevingsvisie legt vast dat nieuwe ontwikkelingen voortbouwen op het karakter van de kern. Bij de keuzes voor Beesel staat dat we inzetten op *"behoud en versterking van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden die in belangrijke mate bijdragen aan het karakter van de kern Beesel"*. Nieuwe functies passen we zo in *"dat deze geen afbreuk doen aan aanwezige kwaliteiten, maar hier juist op voortborduren"*. Die uitgangspunten gelden ook bij de verdere uitwerking. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Woningbouw: indiener verzoekt de locaties voormalige garage Lennaerts, voormalige boerderij Joosten en de bebouwingslinten op te nemen als geschikte woningbouwlocaties. Indiener verzoekt de locaties in 't Haselt en Rijkel niet in aanmerking te laten komen voor woningbouw. Voor 't Haselt ziet indiener zeer beperkt ruimte voor een klein aantal woningen aan de rand van de bebouwde kom van Beesel.	De genoemde locaties vallen in de omgevingsvisie onder de verzamelnaam ‘inbreiding’. In de omgevingsvisie zijn we ervan uitgegaan dat een deel van alle potentiële inbreidingslocaties in de gemeente daadwerkelijk tot ontwikkeling komt. Dat levert een bandbreedte van 150 tot 200 woningen op, waarmee in de woningbouwopgave al rekening is gehouden. Binnen de scope van de omgevingsvisie is het onmogelijk om deze inbreidingslocaties allemaal individueel in beeld te brengen. Daarnaast is het lastig voorzienbaar welke locaties wel/niet of wanneer ontwikkeld zullen worden. Binnen de omgevingsvisie behandelen de inbreidingslocaties daarom meer als een verzameling locaties, niet als locatiespecifieke ontwikkelingen waar je op individueel op wilt sturen. De locaties die de indiener noemt, worden daarom niet expliciet in de omgevingsvisie opgenomen.

		In 't Haselt en Rijkel zijn geen zoeklocaties voor woningbouw aangewezen. Voor 't Haselt kiest de visie juist voor het koesteren van het open karakter. In Rijkel is alleen transformatie van bestaande agrarische bebouwing in het bebouwingslint mogelijk. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Woonvormen: indiener verzoekt ook bij nieuwe woningbouwlocaties de mogelijkheid open te houden voor andere nieuwe (innovatieve) woonconcepten, zoals zogenaamde cubewoningen, tiny-houses, wooncollectieven en andere concepten, zowel voor jongeren als ouderen.	We staan open voor innovatieve woonconcepten. De omgevingsvisie zet in op woningbouw die aansluit bij de veranderende woonbehoeften, en noemt al levensloopbestendige woningen in geclusterde vorm en woonzorginitiatieven. Om duidelijk te maken dat er ook ruimte is voor andere nieuwe woonconcepten benoemen we die expliciet in de visie. Hierop vullen we de omgevingsvisie aan.
	Voorzieningen en centrum: indiener verzoekt het bestaande voorzieningenniveau in de kern Beesel op peil te houden, zo nodig te versterken en waar mogelijk uit te breiden. Indiener vraagt specifiek aandacht voor het op peil houden van het openbaar vervoer in de kern Beesel.	De omgevingsvisie streeft voor de kern Beesel naar *"het behoud van een basisniveau aan maatschappelijke voorzieningen op het gebied van zorg, welzijn, ontmoeting en onderwijs"*, waarbij we voorzieningen zoveel mogelijk slim combineren en clusteren. Met de beoogde groei van het aantal woningen vergroten we ook het draagvlak voor die voorzieningen. Commerciële voorzieningen centreren we in Reuver. Een uitbreiding van het voorzieningenniveau in Beesel is daarom geen uitgangspunt van de visie. Het openbaar vervoer valt niet onder de bevoegdheid van de gemeente, maar onder die van de provincie als concessieverlener. Met de omgevingsvisie zetten we er wel op in dat de gemeente in de toekomst zo goed mogelijk met het openbaar vervoer bereikbaar blijft. We streven naar *"een optimale bereikbaarheid met verschillende vervoersmiddelen tussen de kernen"* en geven bij de inrichting van de openbare ruimte voorrang aan lopen, fietsen en openbaar vervoer. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Transformatie Maasveld: indiener verzoekt de combinatie van wonen en recreatie (en niet de keuze tussen een van de twee) op het bedrijventerrein te overwegen. Indiener verzoekt hierbij een actieve rol van de gemeente, die gefaseerd de overlastgevende bedrijven aanpakt.	De omgevingsvisie sluit een combinatie van wonen en recreatie op Maasveld niet uit. De voorkeur gaat uit naar *"een recreatieve invulling en secundair een woonfunctie"*. Beide functies zijn dus mogelijk, met recreatie als uitgangspunt. De gemeente neemt hierin al een actieve rol. Op Maasveld is het wettelijk voorkeursrecht gevestigd, en we denken actief mee over verplaatsingsmogelijkheden voor de gevestigde bedrijven. Hoe en in welke fasering dat gebeurt, werken we uit in de verplaatsingsstrategie werklocaties. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Verkeersoverlast Beesel: indiener verzoekt tot het nemen van maatregelen op de korte termijn om de verkeersoverlast in de kern Beesel te verminderen.	Maatregelen op korte termijn vallen buiten de reikwijdte van de omgevingsvisie, die op de lange termijn is gericht. De visie geeft wel richting. Het structureel

		verminderen van vrachtverkeer in de kernen *"achten we alleen haalbaar door sturing op, en aanpassingen in de werklocaties"*, onder meer via de transformatie van Maasveld. Daarnaast verkennen we *"samen met inwoners en ondernemers"* de maatregelen die nodig zijn om de verkeersveiligheid te vergroten en overlast te beperken. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Watergebonden recreatie: indiener verzoekt de bestaande natuur- en landschapswaarden en de agrarische gronden in de Rijkelse Bemden te handhaven en waar nodig te versterken en beschermen. Indiener verzoekt daarom in de omgevingsvisie niet in te zetten op watergebonden recreatie in de Rijkelse Bemden.	De omgevingsvisie zet niet in op grootschalige of intensieve watergebonden recreatie in de Rijkelse Bemden. Het behoud en de versterking van de natuur- en landschapswaarden vormen op het laagterras het vertrekpunt. De visie noemt de natte natuurwaarden bij de Rijkelse Bemden uitdrukkelijk als kwaliteit die we in stand willen houden. Wel staan we open voor *"watergebonden dagrecreatie, bijvoorbeeld in de buurt van de Rijkelse Bemden"*. Het gaat dan om kleinschalige vormen van recreatie die passen bij de kenmerken van het gebied. Deze nuancering wordt toegevoegd aan de tekst in de omgevingsvisie.
	Groene Maasroute: indiener onderkent de waarde van een groene Maasroute, maar benoemt het risico dat dagtoeristen daardoor de kern Beesel mijden. Indiener verzoekt op te nemen dat de groene Maasroute niet ten koste mag gaan van het voorzieningenniveau in de kern Beesel.	We delen het uitgangspunt van indiener. De groene Maasroute is juist bedoeld om bezoekers naar de gemeente te trekken, en daarmee ook naar de kernen. In de visie gaat de groeiambitie op recreatie *"hand in hand met gezonde groei met dorpse kwaliteit"*, en in het toekomstbeeld draagt recreatie sterk bij *"aan de levendigheid van de dorpscentra"*. Bij de uitwerking van de route zorgen we voor een goede aansluiting op de kern Beesel, zodat de route de voorzieningen in de kern versterkt en niet vervangt. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Ontwikkelen bedrijventerrein: indiener stelt dat het ontwikkelen van een bedrijventerrein in de driehoek ‘spoor-A73-Drake-rotonde’ uit ruimtelijk oogpunt minder wenselijk is.	We begrijpen de bezwaren van indiener. De visie zegt zelf ook: *"Eventuele ontwikkeling op deze locaties beschouwen we als een offer op het gebied van landschappelijke kwaliteit en beschouwen we daarom alleen als voorstelbaar wanneer dit een duidelijke oplossing biedt voor (maatschappelijke) opgaven die samenhangen met de huidige locatie van bedrijven."* De definitieve afweging over benodigde verplaatsingsruimte en welke locaties binnen het zoekgebied daarvoor worden ingezet, maken we bij de uitwerking van de verplaatsingsstrategie werklocaties. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Waterveiligheid: indiener verzoekt nadere aandacht en uitwerking van de waterveiligheid in het laagterras voor Rijkel	Indiener heeft gelijk dat de kenschets van het laagterras ten onrechte de indruk wekt dat de waterveiligheid in het hele laagterras geborgd is. Rijkel ligt in buitendijks gebied en wordt niet door de dijk bij Beesel beschermd. We passen

		de tekst van de kenschets hierop aan. Voor de waterveiligheid volgen we het landelijk beleid. De verantwoordelijkheid voor de hoogwaterbescherming langs de Maas ligt bij het Rijk, de provincie en het waterschap. Een aparte gemeentelijke uitwerking nemen we daarom niet op. Wel wordt in de tekst van de kenschets een aanpassing doorgevoerd die de positie van Rijkel beter duidt.
	Kwaliteit buitengebied: indiener ziet landbouw én natuur gezamenlijk als kwaliteit van het buitengebied en verzoekt dit op te nemen, waarbij m.n. de kleinschaligheid van de landbouw benadrukt moet als kwaliteit van het Beeselse buitengebied.	We gaan mee in het verzoek om landbouw en natuur samen te benoemen als dragers van de kwaliteit van het buitengebied, en passen de tekst hierop aan. De kleinschaligheid van de landbouw benadrukken we niet voor het hele buitengebied. De visie maakt bewust onderscheid tussen deelgebieden. Op het laagterras en in het kleinschalige landschap van het middenterras is de kleinschaligheid een kwaliteit die we koesteren. In het grootschalige landschap van het middenterras bieden we juist ruimte voor schaalvergroting van de landbouw.
	Landschap Rijkel: indiener verzoekt de rust, landelijkheid en bestaande natuur rondom Rijkel te behouden.	We delen dit uitgangspunt. Rijkel ligt in het laagterras, waar het behoud van de natuur- en landschapswaarden het vertrekpunt vormt. De visie zet in op *"het instandhouden van deze kwaliteiten"*, waaronder de natte natuurwaarden bij de Rijkelse Bemden. De ruimte voor ontwikkeling in en rond Rijkel is beperkt. Er zijn geen zoeklocaties voor woningbouw aangewezen, en voor watergebonden recreatie gaat het om kleinschalige vormen die passen bij de kenmerken van het gebied. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Visiekaart: Indiener stelt dat het kleurgebruik van de verschillende aanduidingen op visiekaart en legenda veel op elkaar lijken. Indiener verzoekt de juistheid van de kaart en legenda te controleren.	Uit een toelichting van de indiener bleek dat het verzoek o.a. over de aanduiding van de voetbalvelden gaat. Deze vallen op de visiekaart in de legenda-categorie "dorpen". Deze categorie is breder dan alleen het bebouwde gebied van de kernen; de voetbalvelden maken hier integraal deel van uit. Wel signaleren we dat de kleur van woningbouwlocaties lijkt op de kleur van het gebiedstype ‘Dorpen: Reuver/Offenbeek’. Om verwarring te voorkomen maken we de kleur van de bestaande woningbouwlocaties iets roder, zodat die minder lijkt op het oranje van de kernen. Dit is geen inhoudelijke aanpassing van de visiekaart, maar een grafische.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
13	**Inwoner [Documentnummer 469200]**	
	Transformatie naar recreatie/paardenhouderij: indiener verzoekt het initiatief voor transformatie van een agrarische bedrijfslocatie naar een professionele, kleinschalige paardenhouderij expliciet als passend op te nemen in de definitieve visie.	Een zienswijze op de omgevingsvisie is niet bedoeld om individuele initiatieven of principeverzoeken te beoordelen. De omgevingsvisie legt de koers en de randvoorwaarden per deelgebied vast, en daar houden we aan vast. Hieruit volgt dan ook geen aanpassing van de omgevingsvisie.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
14	**Inwoner [Documentnummer 468725]**	
	Aansluiten bij LLTB: indiener spreekt in grote lijnen zijn steun uit voor de integrale zienswijze van de LLTB	We nemen hier kennis van. Voor onze reactie op de punten van de LLTB verwijzen we naar de beantwoording van zienswijze 8.
	Concretisering en afweging landbouwbelangen: indiener verzoekt de onderdelen woningbouwopgave, recreatie- en natuurontwikkeling, de toepassing van het principe ‘water en bodem sturend’, de aanleg van groen-blauwe structuren, de omgang met vrijkomende agrarische bebouwing, teeltondersteunende voorzieningen en de doorontwikkeling van veehouderijen nader te concretiseren en bij conflicterende belangen de positie van de landbouw expliciet en volwaardig mee te wegen.	De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen, gericht op de lange termijn. De genoemde onderdelen worden daarom niet in de visie zelf geconcretiseerd, maar in het omgevingsplan, deelbeleid en programma's, zoals de woningbouwstrategie. Daar en bij de beoordeling van concrete initiatieven vindt ook de afweging van belangen plaats. Wordt een ontwikkeling concreet, dan brengen we de effecten op de huidige functies in de omgeving in beeld, waaronder de agrarische bedrijven. De positie van de landbouw weegt daarbij volwaardig mee. De visie ziet de landbouw als een van de dragers van de kwaliteit van het buitengebied. Bij nieuwe functies in vrijkomende agrarische bebouwing streven we *"altijd naar een goed evenwicht tussen de nieuwe functies, bestaande agrarische bedrijvigheid in de omgeving"* en andere belangen. Voor teeltondersteunende voorzieningen gaan we bij een concreet initiatief graag met de ondernemer in gesprek over

		mogelijke maatwerkoplossingen. Voor de doorontwikkeling van veehouderijen voeren we een aanpassing door in de voorwaarde over het aantal dieren, met als achterliggende redenering dat we kijken naar de feitelijke effecten van de ontwikkeling op de omgeving. Het aantal dieren mag toenemen, op voorwaarde dat de ontwikkeling aantoonbaar milieuwinst oplevert voor de omgeving. Zie hiervoor ook de beantwoording van zienswijze 8 (LLTB).
	Doorwerking: indiener verzoekt in de uitwerking van de visie rekening te houden met bestaande rechten, bestaande bedrijfsvoering en reële toekomstige ontwikkelmogelijkheden.	De omgevingsvisie is zelfbindend voor de gemeente, maar niet bindend voor inwoners en ondernemers, en verandert zelf niets aan bestaande rechten of vergunde activiteiten. De ambities uit de visie worden pas in het omgevingsplan vertaald naar regels. Wordt een ontwikkeling concreet, dan brengen we bij de uitwerking de effecten op de huidige functies in de omgeving in beeld. Daarbij houden we rekening met bestaande rechten, de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende bedrijven binnen de bestaande rechten. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Aandacht langetermijnperspectief bestaande agrarische sector: indiener verzoekt een helder en concreet ontwikkelperspectief voor de bestaande agrarische bedrijven.	De omgevingsvisie biedt de bestaande agrarische bedrijven een ontwikkelings-perspectief, dat per deelgebied is uitgewerkt. Op het laagterras en in het kleinschalige landschap van het middenterras is er ruimte voor doorontwikkeling ten behoeve van verduurzaming. In het grootschalige landschap van het middenterras is daarnaast ruimte voor schaalvergroting, nieuwvestiging van grondgebonden landbouw en verplaatsing van bestaande veehouderijen. Naar aanleiding van de zienswijzen verbreden we dat perspectief. We nemen multifunctionele landbouw expliciet op, bieden meer ruimte voor kleinschalige verwerking en voor energieopwek en -opslag op agrarische bedrijven, en passen de voorwaarde over het aantal dieren aan. Een concreter perspectief per bedrijf past niet bij het abstractieniveau van de visie. Dat krijgt zijn invulling in het omgevingsplan en in het gesprek met individuele ondernemers, waarin we als gemeente een rol als samenwerkingspartner nemen.
	Visiekaart belemmert toekomstig landbouwkundig gebruik: indiener stelt dat op de visiekaart diverse aanduidingen over bestaande agrarische bedrijven en landbouwgronden zijn gelegd. Indiener stelt dat hierdoor kunnen in de praktijk conflicterende belangen ontstaan. Tevens stelt indiener dat onderdelen van de ontwerp-Omgevingsvisie afwijken van provinciaal beleid. Indiener verzoekt afstemming met bestaande beleidskaders, waaronder de POVI. Indiener verzoekt daar waar landbouw vanuit andere beleidsdocumenten meer ontwikkelingsruimte wordt geboden, deze ruimte behouden dient te blijven en	De aanduidingen op de visiekaart zijn richtinggevend en nog geen concrete beleidsvoornemens. De omgevingsvisie is niet bindend voor inwoners en ondernemers, en verandert zelf niets aan het huidige agrarische gebruik of aan bestaande rechten. Wordt een ontwikkeling concreet, dan brengen we bij de uitwerking de effecten op de huidige functies in beeld, waaronder de agrarische bedrijven, en wegen we de belangen tegen elkaar af. Het klopt dat de visie op onderdelen niet overeenkomt met het primair

	niet door de ontwerp-Omgevingsvisie wordt beperkt.	landbouwgebied uit de POVI. Dat is het gevolg van een eigen, lokale afweging. Primair landbouwgebied betekent ook niet dat er alleen ruimte is voor agrarische activiteiten. Volgens de POVI is landbouw daar *"de dominante functie"*, met *"beperkt ruimte"* voor nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Randvoorwaarden landbouw scherper formuleren: indiener verzoekt een beleidskader voor het creëren van zogenoemde maatschappelijke ruimte op te nemen. Indiener stelt dat onvoldoende inzichtelijk is gemaakt hoe rekening wordt gehouden met geur, geluid, stof, spuitzones, landbouwverkeer en het bestaande water- en waterhuishoudkundige systeem. Indiener verzoekt dat de verbeteringen die de afgelopen jaren aan dit systeem zijn aangebracht, in de Omgevingsvisie expliciet worden geborgd.	Een beleidskader voor maatschappelijke ruimte past niet bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie. Hoe we omgaan met geur, geluid, stof, spuitzones en landbouwverkeer, werken we uit in het omgevingsplan en bij concrete initiatieven. Voor het water- en bodemsysteem legt de visie al vast dat *"de capaciteit van het bodem- en watersysteem altijd een centrale afweging vormt bij de beoordeling van nieuwe functies"*. Daarmee zijn ook de verbeteringen aan het watersysteem geborgd. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Leefbaarheid agrarisch gebied: indiener mist duidelijkheid over hoe beperkingen van het landbouwkundig gebruik van gronden voorkomen kunnen worden en vraagt ruimte om investeringen te kunnen doen voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering. In dit kader verzoekt de indiener een passend toetsingskader, compensatieregelingen en een regeling voor eventuele schadevergoedingen op te nemen in de omgevingsvisie. Indiener verzoekt ook een beschrijving van welke rol de gemeente voor zichzelf ziet.	De omgevingsvisie is niet bindend voor inwoners en ondernemers, en beperkt zelf het landbouwkundig gebruik van gronden niet. Een toetsingskader past niet bij het abstractieniveau van de visie. Afspraken over eventuele schade en compensatie horen bij de uitwerking van concrete projecten en niet in de omgevingsvisie. Ruimte voor investeringen vergroten we door onder meer de voorwaarde over het aantal dieren aan te passen. Onze rol staat in het hoofdstuk Uitvoering: in de basis faciliterend, met een vroegtijdig gesprek met initiatiefnemers. Voor de agrarische sector nemen we *"nadrukkelijk een rol als samenwerkingspartner"*. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Energie: indiener stelt voor een gebieds- en locatiegerichte benadering voor energie op te nemen in de visie. Tevens ziet de indiener ruimte voor zon-op-land als onwenselijk en stelt dat de voorkeur uit dient te gaan naar zonnepanelen op daken, reststroken langs infrastructuur, zoals de A73, en geschikte locaties binnen bestaand stedelijk gebied.	De omgevingsvisie beschrijft al per deelgebied waar en onder welke voorwaarden ruimte is voor energieopwek. Een verdere uitwerking per locatie past niet bij het abstractieniveau van de visie. We delen de voorkeur voor zon op dak. Die is in de visie *"de primaire strategie"*. Zon-op-land is alleen mogelijk bij meervoudig ruimtegebruik of als er een andere opgave wordt meegekoppeld, zoals extensivering. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Schuifruimte werklocaties: indiener verzoekt verduidelijking van de aanduiding 'verkenning mogelijk schuifruimte' op de visiekaart. Tevens verzoekt indiener om toelichting op de voorwaarden van 'juiste bedrijf op de juiste plek'.	De aanduiding "verkenning mogelijk schuifruimte" geeft zoeklocaties aan waar we mogelijkheden verkennen om overlastgevende bedrijven te verplaatsen. Het gaat om een richtinggevende verkenning, geen concreet beleidsvoornemen. Ontwikkeling daar is volgens de visie *"alleen voorstelbaar wanneer dit een duidelijke oplossing biedt voor (maatschappelijke) opgaven die samenhangen met*

		de huidige locatie van bedrijven". Bij het principe "het juiste bedrijf op de juiste plek" zoeken we samen met ondernemers de meest geschikte locatie, op basis van verkeer, milieuruimte, gezondheid en veiligheid. De voorwaarden voor verplaatsing werken we verder uit in de verplaatsingsstrategie werklocaties. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Huidige belangen, gebruik en eigendom: indiener verzoekt om een toelichting in de omgevingsvisie op de omgang met individuele belangen, huidig gebruik en eigendom in de omgevingsvisie.	De omgevingsvisie is niet bindend voor inwoners en ondernemers, en verandert zelf niets aan het huidige gebruik, eigendom of bestaande rechten. Individuele belangen wegen we pas mee wanneer een ontwikkeling concreet wordt. Bij de uitwerking brengen we dan de effecten op de huidige functies in de omgeving in beeld en treden we in overleg met de grondeigenaren. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Landbouwgronden: indiener verzoekt de gemeente aan te geven of compensatiegronden beschikbaar zijn en waar deze zich binnen de gemeentegrenzen bevinden.	De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen en gaat niet in op grondposities of compensatiegronden. In de omgevingsvisie duiden we de gewenste ontwikkelrichting. Daarbij kan het voorkomen dat ruimte voor een bepaalde functie afneemt ten gunste van een andere functie. De omgevingsvisie voorziet niet in het beschikbaar stellen van compensatiegronden. Wanneer een ontwikkeling concreet wordt, treden we in overleg met de grondeigenaar. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Ontwikkelruimte buitengebied: indiener verzoekt meer concretisering op welke ontwikkelingen, initiatieven en innovaties op welke locaties mogelijk zijn. Indiener stelt dat een meer maatwerkvoerend uitgangspunt meer past bij de huidige tijdsgeest. Indiener verzoekt per deelgebied aan te geven welke ontwikkelingen mogelijk zijn en welke beoordelingscriteria daarbij gelden. Indiener verzoekt de begrippen “significante ontwikkelwens”, “duurzaam”, “passend” en “binnen de randvoorwaarden van water, bodem en landschap” vooraf te concretiseren. Indiener stelt dat innovatie met het oog op een algehele verbeteringen voor omgeving, milieu, bedrijfsvoering en economie volledige medewerking verdient.	De omgevingsvisie geeft per deelgebied al aan welke ontwikkelingen we wenselijk vinden. Als visie op hoofdlijnen, gericht op de lange termijn, werkt ze begrippen als "passend" en "duurzaam" en de beoordelingscriteria bewust niet in detail uit. Dat gebeurt in het omgevingsplan en bij concrete initiatieven. Juist zo blijft er ruimte voor het maatwerk waar indiener om vraagt. We hanteren daarbij het uitgangspunt *"ja, mits"* in plaats van *"nee, tenzij"*. Innovatie juichen we toe. De visie biedt waar mogelijk ruimte voor *"innovatie en experimenten om het bedrijfsmodel te verduurzamen"*. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Ontwikkelruimte middenterras: indiener stelt dat ontwikkelingen in het middenterras die niet leiden tot een toename van de milieubelasting mogelijk dienen te zijn om het gebied vitaal en toekomstbestendig te houden. Indiener stelt dat doorontwikkeling noodzakelijk blijft om de in de Omgevingsvisie geformuleerde doelen te kunnen realiseren. Indiener verzoekt daarom maatwerk per locatie leidend te laten zijn, met inachtneming van onder meer infrastructuur en ontsluitingsmogelijkheden.	De omgevingsvisie biedt deze ruimte al. In beide delen van het middenterras is doorontwikkeling mogelijk zolang die niet leidt tot een grotere milieubelasting. In het kleinschalige landschap vinden we *"het milieuneutraal of -positief ontwikkelen"* wenselijk, en in het grootschalige landschap mag schaalvergroting *"niet leiden tot een grotere negatieve milieu-impact"*. Daarnaast passen we de voorwaarde over het aantal dieren aan. Bij concrete initiatieven leveren we maatwerk per locatie, waarbij ook infrastructuur en ontsluiting worden

		meegewogen.
	Toetsingskader: indiener stelt dat de ontwerp-omgevingsvisie ertoe kan leiden dat meerdere beleidsdoelen en ontwikkelingen op één locatie samenkomen. Indiener verzoekt voor dergelijke situaties een duidelijk en maatwerkgericht toetsingskader op te stellen.	Dat meerdere opgaven op één plek samenkomen, erkent de visie zelf. In het kleinschalige landschap van het middenterras noemt de visie *"het zorgvuldig afwegen van de verschillende ruimteclaims"* de grootste uitdaging. Drie kernambities bepalen welke zaken we zwaarder laten wegen: gezonde groei met dorpse kwaliteit, recreatie in een beleefbaar en betekenisvol landschap, en lokaal en toekomstbestendig ondernemen met brede meerwaarde. Voor de afweging van initiatieven bevat het hoofdstuk Uitvoering al een afwegingskader en een vaste werkwijze. Een gedetailleerder toetsingskader past niet bij het abstractieniveau van de visie. De afweging vindt per initiatief plaats, met maatwerk. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Financiële uitwerking: indiener verzoekt de gemeente de financiële gevolgen voor agrarische bedrijven inzichtelijk te maken, alternatieven te onderzoeken en te waarborgen dat schade, opbrengstderving en verlies van landbouwgrond volledig worden gecompenseerd wanneer ontwikkelingen ten koste gaan van bestaande agrarische functies.	De omgevingsvisie is niet bindend voor inwoners en ondernemers, en heeft zelf geen financiële gevolgen voor agrarische bedrijven. Wordt een ontwikkeling concreet, dan brengen we bij de uitwerking de effecten op de huidige functies in beeld, waaronder de agrarische bedrijven en treden we in gesprek met de grondeigenaar. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze
15	**Kernoverleg Reuver [Documentnummer 469506]**	
	Verstening centrum versus groen en dorps karakter: bij de ambitie "gezonde groei met dorpse kwaliteit" (inbreiding/verdichting centrum en rond station) vreest indiener verdere verstening van het centrum. Gevraagd wordt om bij de inrichting van woongebieden rond het centrum nadrukkelijk aandacht te besteden aan groen, ruimte voor spontane ontmoeting op straat, verblijfskwaliteit en verkoeling in de zomer, en aan het behoud/beter zichtbaar maken van de dorpse identiteit, mede omdat door eerdere sloop van authentieke bebouwing het karakter van de kern al is aangetast.	We delen deze aandachtspunten, en de omgevingsvisie besteedt er al aandacht aan. Het toevoegen van woningen moet *"altijd voortbouwen op het unieke, dorpse en groene karakter"* van de kernen. Rond het station is hogere bebouwing denkbaar, *"maar altijd passend bij de dorpse schaal"*. Bij de inrichting van de openbare ruimte zetten we in op het versterken van de groene dooradering, o.a. om hittestress te beperken, en we borgen *"dat er in elke buurt een openbare plek is met ontmoetingsmogelijkheden"*. Bij de gebiedsgerichte keuzes voor Reuver/Offenbeek wordt voor het centrum van Reuver al gesproken over gerichte

		ingrepen op het gebied van vergroening. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Ontbrekende link tussen uitbreidingsgebieden en leefbaarheid/ontmoeting voor ouderen en kwetsbaren: indiener heeft begrip voor de keuze om aan de randen van Beesel en Offenbeek ruimte te geven aan uitbreiding, maar mist hierbij de koppeling met leefbaarheid voor ouderen en andere kwetsbare groepen en met het stimuleren van sociale cohesie in de wijk. Voor buitenwijken zoals Leeuwen II/Vogelsweijde (waar verdere uitbreiding gepland is) en Noord wordt gepleit voor het faciliteren van ontmoeting; niet alleen groenvoorzieningen met bankjes, maar ook een fysieke ontmoetingsplek in de wijk zelf, omdat het centrum voor deze groepen niet altijd goed bereikbaar is.	De omgevingsvisie legt deze koppeling al. Bij woningbouw zetten we in op een passend woningaanbod voor senioren en zorgbehoevenden, waarbij *"nabijheid van voorzieningen en een goede spreiding over de kernen"* belangrijke uitgangspunten zijn. We borgen *"dat er in elke buurt een openbare plek is met ontmoetingsmogelijkheden"*, en voor nieuwe uitleglocaties vormen goede wandel- en fietsverbindingen met het centrum een uitgangspunt. Of een wijk ook een fysieke ontmoetingsvoorziening nodig heeft, bekijken we bij de uitwerking van de uitbreidingslocaties. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Zoekgebieden woningbouw nabij natuur: de zoekgebieden voor woningbouw in Reuver (noordzijde Maasstraat, zuidzijde omgeving Kesselseweg, westzijde Beeselseweg) liggen dicht bij natuurgebieden. Indiener onderschrijft de keuze voor deze locaties, maar vraagt om eventuele woningbouw hier niet grootschalig te laten zijn en zorg te dragen voor een zorgvuldige, groene inpassing.	We waarderen dat indiener de keuze voor deze zoeklocaties onderschrijft. Een zorgvuldige, groene inpassing is al een uitgangspunt van de visie. Voor nieuwe uitleglocaties vormen *"een goede landschappelijke inpassing met oog voor bestaande groen-blauwe structuren en klimaatadaptieve bouw belangrijke uitgangspunten"*. De omvang van de woningbouw per locatie ligt nog niet vast. Die bepalen we bij de uitwerking in de woningbouwstrategie en verfijnen we bij de start van het initiatief. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Parkeerproblematiek onvoldoende belicht: bij de gebiedsspecifieke keuzes ligt de nadruk op verkeersveiligheid (met name fietsers/voetgangers). Indiener vraagt om de parkeerproblematiek in het centrum van Reuver, bij nieuwbouwprojecten en rondom scholen uitdrukkelijker te belichten en te onderzoeken.	Parkeren is een belangrijk onderwerp, maar de uitwerking daarvan past niet bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie. Hoe we omgaan met parkeren in het centrum, bij nieuwbouwprojecten en rond scholen, regelen we in het parkeerbeleid en het omgevingsplan, en bij de uitwerking van concrete projecten. De visie geeft daarbij richting met het STOMP-principe: bij de inrichting van de openbare ruimte krijgen lopen, fietsen en openbaar vervoer voorrang. Bij de locatiekeuze voor woningbouw houden we *"nadrukkelijk rekening met het bewaken van de bereikbaarheid en doorstroming"*. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Sociale veiligheid: indiener mist aandacht voor sociale veiligheid in de visie, met name voldoende en goede openbare verlichting en een adequate aanpak van overlastsituaties, zodat inwoners ook 's avonds een veilig gevoel hebben.	Sociale veiligheid vinden we belangrijk. Bij de gebiedsgerichte keuzes voor alle drie de kernen streven we (onder punt I) *"naar een veilige en gezonde leefomgeving"*. Maatregelen zoals openbare verlichting en de aanpak van overlast passen echter niet bij het detailniveau van de omgevingsvisie. Die krijgen hun

		invulling in het beheer van de openbare ruimte en in het veiligheidsbeleid van de gemeente. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Locatie VVV-informatiepunt bij Lommerbergen: bij de kernambitie recreatie vraagt indiener aandacht voor de positie van het VVV-informatiepunt bij vakantiepark De Lommerbergen. Indiener heeft zich nooit kunnen vinden in het verdwijnen van dit punt uit het centrum en vindt de huidige, voor centrumbezoekers en dagtoeristen onvindbare locatie problematisch. Met de ambitie om recreatie uit te breiden wordt gepleit voor een evaluatie van deze locatiekeuze.	We begrijpen het belang van een goed vindbaar informatiepunt voor bezoekers. De locatie van het VVV-informatiepunt past echter niet bij het detailniveau van de omgevingsvisie. Hiervoor hoeft de omgevingsvisie niet te worden aangepast.
	Meer aandacht voor erfgoed en cultuurhistorie in het centrum: indiener omarmt de ambitie voor behoud en zichtbaarheid van cultuurhistorisch erfgoed, en pleit voor extra aandacht en accentuering hiervan, ook binnen het centrum (niet alleen buitengebied). Als voorbeeld worden aangedragen: het Kloosterkerkhof en het lijkenhuisje in het Kloosterpark (opknappen/uitlichten als trekpleister) en ruimer benutten van de kloostertuin en het Atrium van Nester voor culturele activiteiten voor de lokale bevolking.	De aandacht voor erfgoed geldt in de visie nadrukkelijk ook voor de kernen. Voor de dorpen is *"het behouden en versterken van aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden"* een belangrijk uitgangspunt voor ruimtelijke ontwikkelingen. Bij de recreatieve kernambitie kiezen we voor het *"koesteren van materieel en immaterieel erfgoed: behoud en herbestemming van monumenten in samenwerking met inwoners"*. Concrete voorbeelden als het Kloosterkerkhof, het lijkenhuisje en het gebruik van het Atrium passen niet bij het detailniveau van de visie, maar kunnen binnen deze uitgangspunten worden opgepakt. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Onevenwichtige aandacht voor Drakenthema t.o.v. historische identiteit Reuver/Offenbeek: indiener signaleert dat het Drakenthema, historisch specifiek voor de kern Beesel, in de visie veel aandacht krijgt en zich uitbreidt richting Reuver en Offenbeek, terwijl de eigen historische identiteit van Reuver en Offenbeek onderbelicht blijft. Gevraagd wordt deze identiteit in de toekomst zichtbaarder te maken in die kernen.	We delen het uitgangspunt dat elke kern zijn eigen identiteit heeft. De omgevingsvisie erkent dat: *"Hoewel de drie kernen een eigen identiteit en ontstaansgeschiedenis kennen, delen ze een dorps en kleinschalig karakter"*. In de kenschets van de dorpen beschrijft de visie ook de eigen geschiedenis van Reuver en Offenbeek, met de klei- en keramiekindustrie en het station als aanjager. Groei van de kernen moet *"voortbouwen op de eigenheid en het karakter van de plek"*. Het Drakenthema zetten we in als onderscheidend toeristisch element voor de gemeente als geheel, niet als vervanging van de identiteit van Reuver en Offenbeek. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

Ziens wijze	Samenvatting zienswijze	Beantwoording zienswijze

16	**Pijnenburg agrarisch advies en onroerend goed namens Maatschap Coumans-Janssen [Documentnummer 469595]**	
	Toekomstperspectief agrarische onderneming onder druk: de agrarische onderneming is in de ontwerpvisie ingetekend als zoekgebied voor woningen. Indiener vraagt aandacht voor het feit dat dit het toekomstperspectief van het bedrijf op deze locatie volledig wegneemt en dat woningbouw op korte afstand van een veehouderij op termijn tot klachten (geur, geluid) zal leiden. Ook een deel van de landbouwgronden die het bedrijf in gebruik heeft, ligt in een gebied waar de agrarische bedrijfsvoering op termijn geen prioriteit heeft.	Het zoekgebied voor woningbouw komt overeen met de contouren uit de vorige structuurvisie. Voor de positie en het ontwikkelingsperspectief van het bedrijf verandert er dus niets ten opzichte van de eerdere situatie. We houden het zoekgebied daarom vast. Het is richtinggevend en nog geen concreet beleidsvoornemen. Of en wanneer daar woningbouw komt, wordt later afgewogen in de woningbouwstrategie, waarbij we ook de gevolgen voor de agrarische bedrijfsvoering betrekken, zoals geur en geluid. De omgevingsvisie verandert zelf niets aan het huidige gebruik of aan bestaande rechten. Dat geldt ook voor de landbouwgronden in de groene dorpsrand, waar agrarisch gebruik mogelijk blijft. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Verplaatsing binnen de gemeente niet realistisch: de omgevingsvisie noemt dat de gemeente "waar mogelijk planologische ruimte kan bieden voor verplaatsing". Indiener acht dit een vrijblijvende formulering en wijst erop dat verplaatsing van veehouderijen door de stikstofproblematiek en het uitblijven van N2000-vergunningende afgelopen tien jaar vrijwel onmogelijk is gebleken en dat ook de komende jaren blijft.	We erkennen dat de verplaatsing van veehouderijen door de stikstofproblematiek de afgelopen jaren vrijwel onmogelijk is gebleken, en dat dit op korte termijn waarschijnlijk zo blijft. De omgevingsvisie is echter een visie voor de lange termijn, tot 2050. We verwachten dat er door landelijk beleid op termijn weer meer ruimte ontstaat voor vergunningverlening, en daarmee ook voor verplaatsingen. De formulering in de visie houdt die mogelijkheid bewust open. Waar verplaatsing mogelijk is, bieden we daarvoor planologische ruimte. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Grondgebondenheid ontbeert goede definitie: in de omgevingsvisie blijft ruimte voor grondgebonden landbouw, maar een duidelijke definitie ontbreekt. Doordat delen van de huiskavel bestemd zijn voor woningbouw en recreatieve transformatie, dreigt het bedrijf bij gelijkblijvend aantal dieren juist intensiever te worden in plaats van grondgebonden. Om te kunnen voldoen aan de grondgebondeheidsnorm van 2,6 GVE/Ha (brief Ministerie LVVN, 26 juni j.l.) is het behoud van het landbouwareaal juist essentieel.	De omgevingsvisie bevat wel een definitie van grondgebonden landbouw. Die staat in de begrippenlijst: *"Landbouw waarbij het bedrijf afhankelijk is van grond als productiemiddel. [...] Bij dergelijke veehouderijen is het aantal dieren afgestemd op wat het land kan dragen."* We erkennen dat het bedrijf van indiener niet op de meest gunstige locatie ligt als het gaat om ontwikkelingsperspectief. Het bedrijf ligt in het kleinschalige landschap van het middenterras, in de zone tussen Offenbeek en de A73. Ook daar blijft grondgebonden landbouw mogelijk. De visie kent dit deelgebied een belangrijke functie toe als recreatief uitloopgebied voor de kernen, en daarnaast *"voor (behoud van) agrarische productie"*. De groene dorpsrand geeft aan dat we kansen zien voor vergroening en voor wandel- en fietsverbindingen. Dat betekent niet dat het agrarisch gebruik moet verdwijnen. De visie zegt over de

		dorpsranden: *"We zien hier momenteel weinig conflict optreden met het huidige agrarisch gebruik."* Voor de huiskavel die in een zoekgebied voor woningbouw ligt, geldt dat de zoekgebieden richtinggevend zijn. Of en wanneer daar woningbouw komt, wordt later afgewogen in de woningbouwstrategie. Bij die afweging betrekken we ook de gevolgen voor de agrarische bedrijfsvoering. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Ketenverlenging: de omgevingsvisie geeft aan dat ketenverlenging bij agrarische bedrijven ongewenst is en op het bedrijventerrein thuishoort. Indiener deelt dit standpunt niet: nu groei van de veestapel niet wordt toegestaan, zou (deels) zelf verwerken van melk tot zuivelproducten voor de hand liggen als alternatieve inkomstenbron. De visie maakt dit onmogelijk.	De omgevingsvisie wil met ketenverlenging vooral grootschalige, industriële verwerking in het buitengebied voorkomen. Kleinschalige verwerking die bij het agrarisch bedrijf hoort, is niet uitgesloten. Om dat duidelijker te maken passen we de definitie van ketenverlenging aan in de omgevingsvisie. Activiteiten die ten dienste staan van het eigen agrarisch bedrijf, landschappelijk zijn ingepast en bedrijfseconomisch ondergeschikt blijven, vallen niet onder ketenverlenging. Verwerking van producten van derden en grootschalige of industriële activiteiten blijven wel onder ketenverlenging vallen en horen in beginsel op een bedrijventerrein.
	Verhouding tot provinciale omgevingsvisie en verordening: de gemeentelijke visie noemt ontwikkeling van recreatieve activiteiten, invulling van VAB-locaties met andere functies en natuurontwikkeling rond beken. Indiener vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot het provinciale beleid, waarin een groot deel van het buitengebied van Beesel als "primair landbouwgebied" is aangemerkt met focus op agrarische activiteit en terughoudendheid t.a.v. andere functies.	Het klopt dat de visie op onderdelen niet overeenkomt met het primair landbouwgebied uit de POVI. Dat is het gevolg van een eigen, lokale afweging. Primair landbouwgebied betekent ook niet dat er alleen ruimte is voor agrarische activiteiten. Volgens de POVI is landbouw daar *"de dominante functie"*, met *"beperkt ruimte"* voor nieuwe niet-agrarische ontwikkelingen. Onder voorwaarden is ook hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing mogelijk. In de ontwikkelruimte die de visie biedt voor nieuwe functies in vrijkomende agrarische bebouwing, zijn de agrarische belangen steeds meegewogen. We streven *"altijd naar een goed evenwicht tussen de nieuwe functies, bestaande agrarische bedrijvigheid in de omgeving"* en de andere belangen. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.
	Verdienmodellen agrariërs: de omgevingsvisie wil ruimte bieden aan gezonde verdiemodellen voor agrariërs [...]. Indiener is van mening dat dit onvoldoende is uitgewerkt en stelt voor dit in de uitvoeringsparagraaf een plek te geven.	De omgevingsvisie schetst de randvoorwaarden waarbinnen agrarische ondernemers hun eigen verdienmodel kunnen uitwerken. Die randvoorwaarden volgen mede uit provinciaal en rijksbeleid. Het uitwerken van verdienmodellen is niet de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar van de ondernemers zelf. Wel denken we daarbij graag mee als samenwerkingspartner. Naar aanleiding van de zienswijzen verruimen we bovendien de randvoorwaarden, onder meer voor multifunctionele landbouw, kleinschalige verwerking en energieopwek op agrarische bedrijven. Aanpassing van de omgevingsvisie is daarom niet nodig.

	Voorwaarde van gelijkblijvend/afnemend dieraantal bij doorontwikkeling veehouderij onwerkbaar: voor het middenterras en het laagterras geldt dat bestaande veehouderijen ruimte krijgen voor doorontwikkeling t.b.v. verplichte verduurzaming, mits het dieraantal gelijk blijft of afneemt. Indiener stelt dat dit in de praktijk niet werkt: de benodigde investeringen in NH3- en CO2-reductie zijn bij een gelijkblijvend of kleiner aantal dieren financieel niet op te brengen. Indiener pleit voor aansluiting bij landelijke en provinciale kaders in plaats van eigen gemeentelijk beleid.	We begrijpen dat verduurzaming grote investeringen vraagt, en dat een beperkte groei van het bedrijf dan soms nodig is om die investering rond te krijgen. We passen de formulering in de omgevingsvisie daarom aan. Het aantal dieren mag toenemen, op voorwaarde dat de ontwikkeling aantoonbaar milieuwinst oplevert voor de omgeving. Daarmee sluiten we aan bij de landelijke lijn.
	Beperking tot bestaand bouwvlak bemoeilijkt verplaatsing: voor het grootschalige middenterras wordt gesteld dat ontwikkelingen binnen de bestaande bouwvlakken moeten plaatsvinden. Indiener wijst erop dat dit haaks staat op een serieuze wens tot het faciliteren van bedrijfsverplaatsingen: door dit op voorhand vast te leggen, wordt verplaatsing van veehouderijen naar zo'n gebied juist complexer gemaakt dan die in de praktijk al is.	We begrijpen dat een beperking tot bestaande bouwvlakken de verplaatsing van veehouderijen kan bemoeilijken. De visie legt die beperking niet absoluut vast: de bestaande bouwvlakken hebben de voorkeur. Om ruimte te laten voor verplaatsingen verduidelijken we dat ook elders in de agrarische linten ontwikkeling mogelijk is, zodat de open en rechtlijnige opbouw van het landschap behouden blijft. We passen de omgevingsvisie hierop aan.

Overzicht aanpassingen

Hieronder staan alle aanpassingen van de ontwerp-omgevingsvisie die volgen uit de zienswijzen, geordend naar de opbouw van de omgevingsvisie. Per aanpassing staat aangegeven op welke zienswijze(n) deze betrekking heeft. Bij de conclusie per zienswijze wordt naar het nummer van de aanpassing verwezen. Daarnaast is een beknopt overzicht opgenomen van ambtshalve aanpassingen. Dit betreft met name aanpassingen of verduidelijkingen in formuleringen en redactionele wijzigingen.

Nr.	Onderdeel omgevingsvisie	Aanpassing
1	**Hotel als onderdeel van de recreatieve ambitie** Kernambitie 2 (Recreatie in een beleefbaar en betekenisvol landschap), punt B *Betreft zienswijze 11 (Stichting Buitengoed Heidenheim)*	Na de zin *"We benutten transformatielocaties (zoals Maasveld en vrijkomende agrarische bebouwing) en zien kansen voor watergebonden recreatie aan de Maasoever en de Rijkelse Bemden."* wordt toegevoegd: *"We staan positief tegenover de vestiging van een hotel van hoge kwaliteit, dat goed past in de omgeving, bijdraagt aan het toeristisch aanbod en de lokale economie en samenwerkt met ondernemers uit de regio."*
2	**Ruimte voor innovatieve woonconcepten** Dorpen, overkoepelende keuzes voor de drie kernen, keuze C *Betreft zienswijze 12 (Kernoverleg Beesel)*	Na de zin *"Woonzorginitiatieven moedigen we in de basis aan, waarbij we ook nadrukkelijk streven naar een mix van wonen en wonen met zorg."* wordt toegevoegd: *"Daarnaast staan we open voor innovatieve woonconcepten, zoals tiny houses en wooncollectieven."*
3	**Duurzaam en circulair bouwen** Dorpen, overkoepelende keuzes voor de drie kernen, keuze D *Betreft zienswijze 1 (inwoner)*	Na de zin *"Zo stimuleren we woningeigenaren om maatregelen te treffen die bijdragen aan kwaliteitsverbetering van woningen, bijvoorbeeld op het gebied van energiebesparing,"* wordt toegevoegd: *"Bij nieuwbouw vragen we daarnaast nadrukkelijk aandacht voor duurzaam en circulair bouwen, bijvoorbeeld met biobased materialen zoals hout."*
4	**Voorzieningenniveau laten meegroeien met de groei** Dorpen, overkoepelende keuzes voor de drie kernen, keuze F *Betreft zienswijze 6 (inwoner)*	De tekst wordt aangevuld met: *"De beoogde groei van de gemeente vindt geleidelijk plaats. We houden daarbij doorlopend in beeld of het voorzieningenniveau in de kernen aansluit bij de behoefte en sturen bij waar dat nodig is."*
5	**Lokale energienetwerken en uitwisseling van warmte op en rond werklocaties** Werklocaties, keuzes voor de werklocaties in de gemeente Beesel, keuze E *Betreft zienswijze 11 (Stichting Buitengoed Heidenheim)*	De tekst wordt aangevuld met: *"We staan open voor lokale energienetwerken en koppelingen tussen functies, onder meer voor de uitwisseling van warmte. Daarbij kijken we ook naar de omgeving van de werklocaties: restwarmte of koeling van bedrijven kan bijvoorbeeld worden benut door nabijgelegen*

		functies. Grootschalige energieactiviteiten met aanzienlijke milieu- en omgevingseffecten beschouwen we, net als andere grootschalige functies, als niet passend bij de schaal en het karakter van onze werklocaties."
6	**Bijdrage van agrariërs aan het bodem- en watersysteem** Buitengebied, keuzes voor het hele buitengebied, keuze A *Betreft zienswijze 8 (LLTB)*	De tekst wordt aangevuld met: *"We erkennen de bijdrage van goed bodembeheer, grasland en agrarisch ondernemerschap aan waterberging, infiltratie en klimaatadaptatie, als onderdeel van een robuust bodem- en watersysteem."*
7	**Landbouw en natuur samen als dragers van het buitengebied** Buitengebied, keuzes voor het hele buitengebied, keuze C (eerste zinnen) *Betreft zienswijze 9 (inwoner) en 12 (Kernoverleg Beesel)*	De zinnen *"We zien de landbouw als drager van de kwaliteit van ons buitengebied. Daarom zetten we in op een duurzame en vitale agrarische sector; daarbij staan we positief tegenover kringloop- en natuurinclusieve landbouw."* worden vervangen door: *"We zien landbouw en natuur samen, in goede balans, als dragers van de kwaliteit van ons buitengebied. Daarom zetten we in op een duurzame en vitale agrarische sector en op het behoud en de versterking van onze natuurwaarden. Kringloop- en natuurinclusieve landbouw verbinden beide, en daar staan we dan ook positief tegenover."*
8	**Multifunctionele landbouw** Buitengebied, keuzes voor het hele buitengebied, keuze C *Betreft zienswijze 8 (LLTB), 14 (inwoner) en 16 (Maatschap Coumans-Janssen)*	Na de zin *"Waar mogelijk en wenselijk bieden we hiertoe planologische ruimte; denk bijvoorbeeld aan meervoudige verdienmodellen (verbreding), innovatie en experimenten om het bedrijfsmodel te verduurzamen."* wordt toegevoegd: *"We zien daarbij nadrukkelijk kansen voor multifunctionele landbouw. Naast kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw gaat het om verwerking en verkoop van eigen producten, korte ketens, recreatie, agrarisch natuurbeheer en andere vormen van innovatie. We gaan daarbij uit van 'en-en': een combinatie van functies is mogelijk, mits de nevenactiviteit ten dienste staat van het agrarisch bedrijf, landschappelijk is ingepast en bedrijfseconomisch ondergeschikt blijft aan de agrarische hoofdfunctie."*
9	**Nuancering ketenverlenging** Buitengebied, keuzes voor het hele buitengebied, keuze C (laatste zinnen) en begrippenlijst *Betreft zienswijze 8 (LLTB), 14 (inwoner) en 16 (Maatschap Coumans-Janssen)*	De zinnen *"Voor ketenverlenging van agrarische productie is in ons buitengebied geen ruimte. Dit soort economische functies horen op bedrijventerreinen."* worden vervangen door: *"Voor ketenverlenging van agrarische productie is in ons buitengebied geen ruimte. Grootschalige of industriële verwerking en verwerking van producten van derden horen op bedrijventerreinen. Kleinschalige verwerking van producten van het eigen bedrijf, die ten dienste staat van het agrarisch bedrijf, landschappelijk is ingepast en bedrijfseconomisch ondergeschikt blijft, valt niet onder ketenverlenging."* In de begrippenlijst wordt bij Ketenverlenging de zin *"Hieronder wordt niet verstaan een boerderijwinkel als ondergeschikte*

		nevenactiviteit." vervangen door: *"Hieronder worden niet verstaan activiteiten die ten dienste staan van het eigen agrarisch bedrijf, landschappelijk zijn ingepast en bedrijfseconomisch ondergeschikt blijven, zoals een boerderijwinkel of kleinschalige verwerking van eigen producten."*
10	**Ondermijning en sociale veiligheid bij vrijkomende agrarische bebouwing** Buitengebied, keuzes voor het hele buitengebied, keuze G *Betreft zienswijze 8 (LLTB)*	De tekst wordt aangevuld met: *"Leegstand van agrarische opstal vergroot het risico op ondermijning en criminaliteit. Bij het zoeken naar nieuwe invullingen voor vrijkomende agrarische bebouwing hebben we daarom oog voor de sociale veiligheid in het buitengebied en voor het voorkomen van ondermijning."*
11	**Energie op (agrarische) bedrijven in het buitengebied** Buitengebied, keuzes voor het hele buitengebied, keuze I (duurzame energie) *Betreft zienswijze 2 (Cumela Nederland), 8 (LLTB), 14 (inwoner) en 16 (Maatschap Coumans-Janssen)*	Voorafgaand aan de passage over windenergie wordt de tekst aangevuld met: *"Ook (agrarische) bedrijven in het buitengebied kunnen bijdragen aan de energietransitie. Energiebesparing en zon op dak blijven daarbij de eerste stap. Daarnaast bieden we (agrarische) bedrijven, waar ruimtelijk en milieukundig passend, ruimte voor opslag, conversie en uitwisseling van energie, en voor de productie en benutting van duurzame energiedragers en warmte. Voorwaarde is dat de activiteit ten dienste staat van het eigen (agrarisch) bedrijf, landschappelijk is ingepast en bedrijfseconomisch ondergeschikt blijft. Energieactiviteiten die uitgroeien tot een zelfstandige hoofdfunctie, of die grootschalig of industrieel van aard zijn, horen in beginsel niet op het agrarisch bouwvlak."* *Vanwege de leesbaarheid zal de passage over windenergie vervolgens een eigen alinea krijgen.*
12	**Waterveiligheid Rijkel** Buitengebied, kenschets van het laagterras *Betreft zienswijze 9 (inwoner) en 12 (Kernoverleg Beesel)*	De zin *"Waterveiligheid is hier nadrukkelijk aanwezig: de dijk bij de kern Beesel is in 2022 versterkt en voldoet aan de huidige normen."* wordt vervangen door: *"Waterveiligheid is hier een belangrijk aandachtspunt. De dijk bij de kern Beesel is in 2022 versterkt en voldoet aan de huidige normen. Het buurtschap Rijkel ligt in buitendijks gebied en wordt niet door deze dijk beschermd."*
13	**Kleinschalige, extensieve watergebonden dagrecreatie** Buitengebied, keuzes voor het laagterras, keuze D *Betreft zienswijze 12 (Kernoverleg Beesel)*	De formulering *"watergebonden dagrecreatie"* wordt vervangen door *"kleinschalige watergebonden dagrecreatie"*.
14	**Dieraantallen bij doorontwikkeling van bestaande veehouderijen** Buitengebied, keuzes voor het laagterras (keuze H) en voor het kleinschalig landschap op het middenterras (keuze C) *Betreft zienswijze 7 (Agramatic namens pluimveebedrijf), 8 (LLTB), 10 (Maatschap*	In beide alinea's over bestaande veehouderijen vervalt de zinsnede *"en met behoud van hetzelfde (of minder) aantal dieren"*. Daarna wordt toegevoegd: *"Een toename van het aantal dieren is daarbij mogelijk, op voorwaarde dat de ontwikkeling aantoonbaar milieuwinst oplevert voor de omgeving. Bij de*

	Bongers-Colbers), 14 (inwoner) en 16 (Maatschap Coumans-Janssen)	*beoordeling kijken we naar de feitelijke effecten van de ontwikkeling, en niet alleen naar het aantal dieren."* De laatste zin van beide alinea's, *"Ontwikkelingen die leiden tot een toename van het aantal dieren of een grotere milieubelasting passen niet binnen dit deelgebied."*, wordt vervangen door: *"Ontwikkelingen die leiden tot een grotere milieubelasting voor de omgeving passen niet in dit deelgebied."*
15	**Ruimte voor ontwikkeling buiten bestaande bouwvlakken** Buitengebied, keuzes voor het grootschalig landschap op het middenterras, keuze B *Betreft zienswijze 16 (Maatschap Coumans-Janssen)*	De zin *"Qua locatiekeuze voor uitbreiding en nieuwvestiging zien we primair ruimte in de bestaande bouwvlakken in de agrarische linten."* wordt vervangen door: *"Qua locatiekeuze voor uitbreiding en nieuwvestiging zien we primair ruimte in de bestaande bouwvlakken in de agrarische linten en secundair elders in de agrarische linten."*
16	**Glastuinbouwlocaties op de visiekaart** Visiekaart *Betreft zienswijze 8 (LLTB)*	De bestaande glastuinbouwlocaties worden herkenbaar op de visiekaart aangeduid.
17	**Kleurgebruik woningbouwlocaties op de visiekaart** Visiekaart *Betreft zienswijze 12 (Kernoverleg Beesel)*	De kleur van de woningbouwlocaties wordt iets roder gemaakt, zodat deze minder lijkt op het oranje van het gebiedstype Dorpen: Reuver/Offenbeek. Dit is een grafische aanpassing, geen inhoudelijke.

Ambtshalve aanpassingen:

- Samenvatting en §3.1 Gezonde groei met dorpse kwaliteit): Was: "*500 nieuwe woningen tot 2033*". Wordt: "*500 nieuwe woningen van 2023 tot 2033*".
- Samenvatting, onderdeel Werklocaties. Was: "*Op onze bedrijventerreinen geven we primair ontwikkelruimte voor de groei van bedrijven die reeds in de gemeente gevestigd zijn…*" Wordt: "*Op onze bedrijventerreinen faciliteren we vooral duurzame groeimogelijkheden voor bedrijven die reeds in de gemeente gevestigd zijn…*"
- §4.1 Dorpen, gebiedsspecifieke keuzes. Was: "*Daarvan zijn 450 ruimtelijk al gepland in de bestaande projecten en gebiedsontwikkeling Broeklaan.*" Wordt: "*In de bestaande projecten is bewust met overcapaciteit gerekend. Samen met de gebiedsontwikkeling Broeklaan zijn al 450 woningen ruimtelijk gepland.*"
- Enkele redactionele wijzigingen en typefouten